

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Zajišťování potřeb seniorů s důrazem na roli nestátního
neziskového sektoru**

Bc. Zuzana Urbánková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zuzana Urbánková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Zajišťování potřeb seniorů s důrazem na roli nestátního neziskového sektoru

Název anglicky

Ensuring the needs of seniors with emphasis on the role of non-profit sector

Cíle práce

Cílem diplomové práce bude poukázat na zajišťování potřeb seniorů, především těch méně soběstačných či zcela nesoběstačných a popsat, jaké služby jsou těmto seniorům v současnosti poskytovány ze strany nestátního neziskového sektoru. Cílem výzkumné části pak bude analyzovat konkrétní instituci, která tyto potřeby zajišťuje a zjistit zda plní funkci pro kterou byla zřízena.

Metodika

Metodika práce bude vycházet ze studia vědecké, odborné, tuzemské a zahraniční literatury a dalších zdrojů vztahujících se k dané problematice. Praktická část bude zpracována na základě vlastního terénního výzkumu a poskytnutých informací. Získané informace budou následně zpracovány v programovém prostředí MS Office World, Excel.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

senioři, potřeby, nestátní neziskový sektor, instituce, charita

Doporučené zdroje informací

Červenková, Anna – Bruthansová, Daniela – Pechanová, Marie. 2006. Sociálnězdravotní důchodců a v léčebnách pro dlouhodobě nemocné se zřetelem k jejich sociální situaci a Encyclopaedia of Aging. Vol 2. New York: Macmillan, p. 405-411.

Hudson, Margaret. 2002. Elder abuse and neglect . In: Ekerdt, David. (ed.).

Johnson, Alison – Hickman Morris, Helen. 2001. Understanding the needs of older people. Solihul: Leveson Centre.

služby, poskytované klientům na ošetřovatelských odděleních domovů

služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporujících sociální

Šosová, Marta. 1999. Domácí péče a charitní domovy pokojného stáří. In: Bydlení a začlenění uživatele do společnosti. 2006. Praha: MPSV.

zdravotnímu stavu. Praha: VÚPSV.

životní podmínky seniorů. Sborník přednášek ze semináře. Praha: Ministerstvo pro

Předběžný termín obhajoby

2015/16 ZS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. Miroslav Polišínský, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 9. 11. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 12. 11. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zajišťování potřeb seniorů s důrazem na roli nestátního neziskového sektoru" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 20. 11. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. Miroslavu Polišenskému, CSc. za odborné vedení a za cenné rady a připomínky při zpracování této diplomové práce. Taktéž bych ráda poděkovala paní Daniele Laloučkové, ředitelce Farní charity Vlašim, za poskytnutí potřebných informací pro zpracování analytické části práce.

Zajišťování potřeb seniorů s důrazem na roli nestátního neziskového sektoru

Ensuring the needs of seniors with emphasis on the role of non-profit sector

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá tématem zajišťování potřeb seniorů s důrazem na roli nestátního neziskového sektoru. Je rozdělena do dvou samostatných celků, na část teoretickou a analytickou. V části teoretických východisek jsou na základě studia odborné literatury, internetových a legislativních zdrojů vysvětleny základní pojmy a problematika týkající se zajišťování potřeb seniorů a nestátního neziskového sektoru. Analytická část je nejprve věnována obecné charakteristice města Vlašimi, dále pak mapování jednotlivých institucí, jež ve sledované lokalitě zajišťují potřeby seniorů. Následující část práce je již věnována stěžejnímu bodu celé práce, tedy institucionální analýze provedené na Farní charitě Vlašim. Cílem této analýzy je zjistit, zda a na kolik procent daná instituce plní poslání, pro které byla zřízena. V závěrečné části výzkumu jsou shrnuty výsledky a doporučení, jež by mohly vést k nápravě slabých míst ve fungování organizace.

Klíčová slova: senioři, potřeby, nestátní neziskový sektor, institucionální analýza, FCH Vlašim, poslání, město

Summary

This diploma thesis follows up the needs of pensioners with emphasis on role of private nonprofit sector. It is divided into two separate parts, the theoretical part and the analytical part. Basic concepts and issues of providing needs to pensioners and nonprofit sector are explained in resource of the theoretical part based on research made through professional literature, internet and legislative sources. Analytical part is firstly dedicated to basic

characteristic of city Vlašim. Then there is mapping of individual institutions, which provides needs to pensioners in the local area. Next part of work is dedicated to main problem of work, which is institutional analysis made on Parish charity of Vlašim. Goal of this analysis is to find out, how effectively this institution maintain its purpose. Output data and recommendations, which could help to prevent functional weaknesses, are concentrated in the last part of the research.

Keywords: seniors, needs, non-profit sector, institutional analysis, FCH Vlašim, mission, city

Obsah

1	Úvod	13
2	Cíl práce a metodika	14
2.1.	Cíl práce	14
2.2	Metodika práce	14
3	Teoretická východiska	16
3.1.	Vymezení základních pojmů a problematiky stárnutí	16
3.1.1	Vymezení pojmu stárnutí a stáří	16
3.1.2	Vymezení pojmu senior	16
3.1.3	Kvalita života seniorů	17
3.1.4	Demografické stárnutí populace ČR	18
3.1.5	Národní akční plán podpory pozitivního stárnutí 2013 – 2017	20
3.2	Potřeby seniorů	21
3.2.1	Specifické potřeby v seniorském věku	21
3.2.2	Soběstačnost	23
3.2.3	Potřeba dožití ve známém prostředí	24
3.3	Instituce zajišťující potřeby seniorů	25
3.3.1	Vymezení pojmu instituce	25
3.3.2	Typy NNO zajišťující potřeby seniorů	26
3.3.3	Analýza instituce – Bronislaw Malinowski	28
3.4.	Legislativní rámec NNO	29
3.5	Ekonomické aspekty NNO	30
3.5.1	Možnosti financování NNO	32
3.5.2	Fundraising	39
3.5.3	Finanční zatížení seniorů při odběru služeb	40
4	Analytická část	42
4.1.	Metodologie	42
4.2	Charakteristika města Vlašim	45
4.2.1	Historie a současnost města	46
4.2.3	Demografický vývoj	47
4.3	Instituce zajišťující potřeby pro seniory ve městě Vlašim a jeho okolí	49
4.3.1	Instituce zajišťující potřeby pro seniory – státní neziskový sektor	49
4.3.2	Instituce zajišťující potřeby pro seniory – nestátní neziskový sektor	51

4.4 Farní Charita Vlašim.....	53
4.4.1 Charta – poslání a cíle FCH Vlašim	54
4.5 Farní Charita Vlašim – institucionální analýza	54
4.5.1 Normy	54
4.5.2 Zdroje financování	57
4.5.3 Nemovitost, vybavení a lokace.....	62
4.5.4 Personální zajištění	65
4.5.5 Činnost FCH Vlašim.....	70
4.5.6 Public relations	75
5 Zhodnocení výsledků výzkumu	81
6 Závěr.....	87
7 Seznam použitých zdrojů.....	89
8 Přílohy	97

Seznam Tabulek

Tabulka 1: Dotace pro NNO poskytnuté ze státního rozpočtu v letech 2009 - 2013.....	37
Tabulka 2: Dotace pro NNO poskytnutých z rozpočtu krajů a hl.m. Prahy v letech 2009 - 2013	37
Tabulka 3: Dotace pro NNO poskytnuté z obecních rozpočtů v letech 2009 - 2013.....	37
Tabulka 4: Funkcionální oblasti a techniky sběru dat.....	44
Tabulka 5: Škála pro hodnocení funkcionálních oblastí	45
Tabulka 6: Počet obyvatel v letech 2010 - 2014.....	48
Tabulka 7: Vývoj nákladů a výnosů v letech 2009 - 2014	58
Tabulka 8: Výnosy FCH Vlašim v roce 2014.....	60
Tabulka 9: Náklady FCH Vlašim v roce 2014.....	61
Tabulka 10: Vývoj počtu zaměstnanců v letech 2009 - 2015.....	67
Tabulka 11: Počty návštěv Občanské poradny Vlašim v letech 2009 - 2014	71
Tabulka 12: Ceny jednotlivých úkonů	72
Tabulka 13: Počet hodin služby Osobní asistence v letech 2011 - 2014.....	72
Tabulka 14: Počet intervencí v SAS v letech 2012 - 2014.....	73
Tabulka 15: Počet návštěv v rámci pečovatelské služby v roce 2014	73
Tabulka 16: Vývoj počtu návštěv v rámci domácí zdravotní péče v letech 2011 - 2014....	74

Tabulka 17: Celkové hodnocení činnosti FCH Vlašim	81
---	----

Seznam Obrázků

Obrázek 1: Univerzální institucionální struktura	29
Obrázek 2: Postavení soukromého neziskového sektoru v národním hospodářství	32
Obrázek 3: Pyramida dárců.....	34
Obrázek 4: Univerzální institucionální analýza – upravené schéma	42
Obrázek 5: Žižkovo náměstí ve Vlašimi	45
Obrázek 6: Logo Charity ČR	53
Obrázek 7: Schématická mapa umístění sídla FCH Vlašim a Charitního „obchůdku“	63
Obrázek 8: Organizační struktura FCH Vlašim	66
Obrázek 9: Náhled webových stránek Farní charity Vlašim	77
Obrázek 10: Propagační letáček FCH Vlašim	79

Seznam Grafů

Graf 1: Projekce obyvatelstva 1990	19
Graf 2: Projekce obyvatelstva 2015	19
Graf 3: Projekce obyvatelstva 2050	20
Graf 4: Podíl objemu dotací poskytnutých ze státního rozpočtu	36
Graf 5: Podíl dotací ze státního rozpočtu dle podpořeného odvětví	36
Graf 6: Objem dotací ze státních fondů v roce 2013 dle jednotlivých fondů (v mil. Kč) ...	38
Graf 7: Podíl poskytnutých dotací NNO ze státních fondů dle podpořeného odvětví	39
Graf 8: Porovnání věkové struktury obyvatel v roce 2010 a 2014	48
Graf 9: Zdroje financování FCH Vlašim v roce 2014.....	59

Seznam Příloh

Příloha 1: Hodnocení norem	97
Příloha 2: Hodnocení zdrojů financování	97
Příloha 3: Hodnocení nemovitostí, vybavení a lokace	98
Příloha 4: Tabulka Hodnocení personálního zajištění.....	98
Příloha 5: Hodnocení Činnosti FCH Vlašim	99
Příloha 6: Hodnocení public relations	99

Příloha 7: Ceník rehabilitačních a kompenzačních pomůcek	100
Příloha 8: Fotogalerie FCH Vlašim.....	101

Seznam použitých zkratk

ČCE	Českobratrská církev evangelická
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
NNO	Nestátní nezisková organizace
NOZ	Nový občanský zákoník
PR	Public relations
SAS	Sociálně aktivizační služby
WHO	Světová zdravotnická organizace
z.s.	zapsaný spolek
ZOK	Zákon o obchodních korporacích

„Mládež dneška by měla občas uvážit, že bude stárím zítřka.“

(Arthur Evelyn St. John Waugh)

1 Úvod

Demografické stárnutí populace postihuje různou měrou všechny země světa. Jedním ze znaků je nárůst procentuálního podílu starších osob k celkové populaci. Současným demografickým trendem je klesající porodnost, zvyšování střední délky života a snižování úmrtnosti. Dochází tak k výraznému nárůstu skupiny velmi starých lidí, tedy osob starších 80 let. Podle střední varianty projekce Českého statistického úřadu by měla skupina osob nad 65 let v roce 2030 tvořit 22,8 % populace, v roce 2050 pak dokonce 31,3 %. Zároveň by podle této prognózy mělo v roce 2050 žít na území České republiky cca 500 000 obyvatel nad 85 let. Výrazně roste naděje na dožití ve vysokém věku, avšak otázkou zůstává, v jak dobrém zdravotním stavu bude tato získaná doba prožita. Starší populace bude v průměru zdravější, na druhou stranu však bude ve větším rozsahu ohrožena chronickými a degenerativními chorobami. Tyto choroby sice nepovedou k úmrtí, avšak bude docházet k větší ztrátě soběstačnosti.

V souvislosti s poznatky o demografickém stárnutí populace je stále významnější otázkou zajišťování potřeb seniorů a to zejména těch méně soběstačných či zcela nesoběstačných. Tyto potřeby mohou být naplňovány prostřednictvím velkého množství subjektů. Vedle toho nejdůležitějšího subjektu – rodiny, si odpovědnost za tyto potřeby mezi sebe dělí státní, tržní (soukromý) a neziskový (nestátní) sektor, přičemž každý z uvedených sektorů přistupuje k dané problematice zcela specifickým způsobem. Stát v tomto rozdělení hraje klíčovou roli, proto by měl podporovat či usměrňovat fungování ostatních jednotlivých subjektů.

V moderní společnosti je obecně známo, že neziskový sektor hraje čím dál větší roli vůči státu při poskytování zdravotně sociálních služeb. K zajišťování potřeb pro seniory velkou měrou přispívají nestátní neziskové organizace, jejichž pozitivem je, že nebyly založeny za účelem dosahování zisku a vznikly z dobrovolného rozhodnutí občanů. Neziskové organizace působí tam, kde státní organizace působit nestačí. Vzniká tak tedy spolupráce ziskového a neziskového sektoru, která je postavena na principu partnerství. Pro nestátní neziskové organizace platí jiná “pravidla hry” než pro ziskový sektor. Před samotnou analýzou zvolené organizace je tedy nutné se seznámit s teoretickou stránkou chodu takového druhu organizací.

2 Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem předložené diplomové práce je zmapovat možnosti zajišťování potřeb v oblasti péče o seniory ve městě Vlašim a jeho blízkém okolí a popsat činnost nejvýznamnějších institucí, jež tyto potřeby v dané oblasti zajišťují. Práce je zaměřena především na populaci seniorů, u nichž dochází k takovému úbytku funkčního potenciálu, že jsou při uspokojování svých potřeb částečně či zcela závislí na pomoci druhé osoby, přičemž je při zajišťování těchto potřeb kladen důraz především na roli nestátního neziskového sektoru. Dalším cílem diplomové práce je pak na vybrané instituci, kterou je Farní charita Vlašim, provést institucionální analýzu dle B. Malinowského. Na základě terénního výzkumu analyzovat jednotlivé institucionální oblasti tj. personál, normy, hmotné zařízení, finance, činnost a public relations. Na základě provedené institucionální analýzy bude zjištěno, zda a na kolik procent plní organizace poslání, pro které byla zřízena. V případě, že výsledkem analýzy bude, že organizace neplní své poslání či jej plní nedostatečně, budou navržena opatření vedoucí ke zlepšení aktuálního stavu.

2.2 Metodika práce

Diplomová práce je záměrně rozdělena do dvou na sebe navazujících částí, tedy na část teoretickou a analytickou. Členění je zvoleno jednak z důvodu vyšší přehlednosti práce a jednak z praktického důvodu, kdy teoretická část tvoří pomyslnou základnu pro část analytickou.

Část teoretická je zpracována na základě studia odborné literatury, internetových a legislativních zdrojů týkajících se zajišťování potřeb seniorů. Zjištěné informace od jednotlivých autorů jsou následně porovnávány a sumarizovány, tak aby co nejlépe vystihovaly danou problematiku. V této části diplomové práce jsou vymezeny pojmy stáří a senior, potřeby seniorů a způsoby jejich zajištění a nestátní nezisková organizace. Tato část, jak již bylo řečeno, představuje teoretický rámec části výzkumné a seznamuje čtenáře s danou problematikou.

Část analytická je již zaměřena na konkrétní region a instituci zabývající se zajišťováním potřeb seniorů. Zvoleným regionem pro výzkumnou část bylo město Vlašim a jeho blízké okolí a jako instituce zajišťující potřeby seniorů byla zvolena Farní charita Vlašim. V první

části je na základě internetových a statistických zdrojů, ale také znalostí autora charakterizován zvolený region. V následující části je zmapována nabídka institucí, jež se zabývají zajišťováním potřeb seniorů a působí v daném regionu. Stěžejním bodem celé diplomové práce je provedení institucionální analýzy na Farní charitu Vlašim. Autorkou práce je proveden terénní výzkum, v rámci kterého je hodnoceno šest funkcionálních oblastí organizace. Konkrétní postup zpracování institucionální analýzy a hodnocení jednotlivých funkcionálních oblastí je vypracován v kapitole 4.1 Metodologie.

Na závěr celé diplomové práce je uvedeno zhodnocení výsledků a doporučení, ve kterém jsou shrnuty a vyhodnoceny zjištěné informace, jež byly uvedeny v průběhu celé institucionální analýzy. Samotným výstupem předložené práce může být jakýsi návod či vzor pro zařízení podobného typu, jež se mohou na základě přečtení této práce poučit z případných chyb a v budoucnu je tak eliminovat či úplně odstranit, mimo jiné může sloužit jako inspirace pro zlepšení nabízených služeb. Účelem diplomové práce není kritizovat, nýbrž má sloužit jako poradní či inspirativní dokument pro konkrétní instituci, jež se zabývá zajišťováním potřeb seniorů, tedy Farní charitu Vlašim.

3 Teoretická východiska

3.1. Vymezení základních pojmů a problematiky stárnutí

3.1.1 Vymezení pojmu stárnutí a stáří

Stárnutí a stáří je definováno jako biologický proces, který je charakteristický tím, že je dlouhodobě nakódovaný, neopakuje se, je nevratný, jeho povaha je individuální a zanechává trvalé stopy. Je závislý na formativních vlivech prostředí. Stárnutí je vymezeno součtem změn, kterým organismus podléhá v průběhu času a poklesem výkonnosti jedince. Stáří je pak důsledkem geneticky podmíněných involučních procesů modifikovaných nejrůznějšími faktory. Stáří je období, kdy se začíná měnit dosavadní způsob života, významným mezníkem bývá obvykle odchod do penze. Vzhledem k intraindividuální nestabilitě je však jednoznačné vymezení pojmu stáří velice obtížné. (Dvořáčková, 2012)

Ve stáří dochází ke změnám zejména biologického, psychického a sociálního charakteru. Biologické změny se týkají orgánových soustav a orgánů, nejvíce si jich lze povšimnout na kůži či pohybovém aparátu. Změny psychiky se u každého člověka projevují individuálně. Obecně lze však říci, že dochází ke zhoršení kognitivních funkcí - paměti, pozornosti. Naopak některé psychické pochody zaznamenávají zlepšení, např. trpělivost, rozvaha, schopnost úsudku. Sociální změny úzce souvisí s odchodem do starobního důchodu. Tato změna může člověka ovlivnit jak pozitivně, tak negativně. Končí totiž role pracujícího člověka a nastává role nová - důchodce. (Mlýnková, 2011)

Podle Světové zdravotnické organizace je stáří vymezeno třemi obdobími:

- 60-74 let – rané stáří
- 75-89 let – vlastní stáří
- 90 let a více – dlouhověkost (Mlýnková, 2011)

3.1.2 Vymezení pojmu senior

Slovo senior původně pochází z latinského slova senex, senis, které v překladu znamená starý. Za seniora je obecně považován člověk neproduktivní či neaktivní, u něhož dochází ke ztrátě funkčních schopností a postupně ke ztrátě soběstačnosti. Toto tvrzení však bývá v mnoha případech zkreslené. Senioři, přestože mají mnohé rysy společné, se navzájem

velmi liší. Jednak ve své zdatnosti a životních podmínkách, jednak ve svých potřebách a nárocích. Vždy tedy záleží na individualitě každého člověka.

Nejčastěji se však tento pojem používá pro označení starého člověka ve věku 65 let a více a to zejména ve spojení s odchodem z aktivní produktivní fáze života do pasivní fáze - důchodu. Statistická definice seniora podle věku však není u nás ani ve světě jednotná. Definice OSN uznává ve svých materiálech hranici stáří 65 let. (Mlýnková, 2011)

Seniorský věk lze vymezit kalendářně:

- 65 – 74 let mladší seniorský věk
- 75 – 84 let období starých seniorů
- 85 let a více pravé stáří (Mlýnková, 2011)

3.1.3 Kvalita života seniorů

Na kvalitu života je možné nahlížet ze dvou hledisek. Prvním je kvalita života ze subjektivního pohledu a druhým z pohledu objektivního. V současné době se většina odborníků výrazně přiklání k subjektivnímu pohledu na kvalitu života. Objektivní hledisko na danou problematiku lze vymezit jako souhrn ekonomických, environmentálních, zdravotních a sociálních podmínek ovlivňujících člověka. Subjektivní hledisko je založeno na vnímání postavení jednotlivce ve společnosti v kontextu kultury a hodnotového systému. Kvalita života je pak souzena dle osobních cílů, očekávání a zájmů. Problematika kvality života bývá někdy vymezována třemi odlišnými sférami: makro-, mezo- a personální sféry. V makro-rovině se jedná o otázky kvality života větších společenských uskupení, jako je země či kontinent. V mezo-rovině jde o otázky malých sociálních skupin, jako je nemocnice či podnik. Personální rovina se týká každého z nás, jelikož jde o subjektivní hodnocení spokojenosti, zdravotního stavu atd. V této rovině tedy každý hodnotí kvalitu vlastního života. (Dvořáčková, 2012)

Kvalita života byla rozčleněna, dle WHO – Světové zdravotnické organizace, do čtyř okruhů. Pod prvním okruhem je zahrnuto fyzické zdraví a úroveň soběstačnosti, pod druhým je zahrnuto psychické zdraví a duchovní pojetí. Ve třetím jsou obsaženy sociální vazby a ve čtvrtém je zahrnuto prostředí, ve kterém se člověk pohybuje. (Dvořáčková, 2012)

Kvalita života je závislá na životních podmínkách a jejich subjektivním vnímání. Lze ji hodnotit z hlediska hierarchií potřeb člověka. Znamená to tedy, že kvalita života může pro různé osoby představovat různé hodnoty. Pro někoho představuje velké množství přátel a časté kontakty s nimi, pro jiné zase samotu s poslechem příjemné hudby. Kvalitu života, zvláště v seniorském věku, však výrazně ovlivňuje zdraví jedince, přičemž nejde jen o objektivní definici, nýbrž i o subjektivní vnímání osobní a společenské pohody člověka. (Hrozenská, Dvořáčková, 2013)

Podle WHO byly vymezeny indikátory kvalita života:

- fyzické zdraví – ovlivňuje únavu člověka, energii
- psychické zdraví – způsob myšlení, pozitivní a negativní city
- úroveň nezávislosti – denní aktivity, pohyb
- sociální vztahy – osobní vztahy, sociální opora
- prostředí – bezpečí, svoboda, přístup k finančním zdrojům, sociální péče, domov
- spiritualita – hodnotová orientace, osobní víra (Hrozenská, Dvořáčková, 2013)

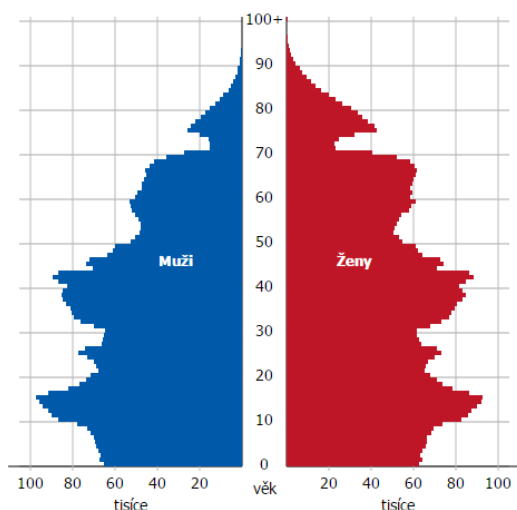
3.1.4 Demografické stárnutí populace ČR

Demografické stárnutí populace, které od poloviny 20. století postihuje větší či menší měrou všechny země, se stává jedním z celosvětově diskutovaných problémů. Je to reakce na demografickou revoluci, která je kombinací vysoké a stále rostoucí délky života s extrémně nízkou mírou porodnosti. Růst počtu starých lidí je obecně vnímán jako závažný sociální problém, a to zejména z hlediska důchodového systému a růstu nákladů na sociální zabezpečení a zdravotní péči. Nejen tedy česká, ale i světová společnost se nachází v dosud neznámé situaci, na kterou je potřeba reagovat a to jednak na úrovni jednotlivce a jednak na úrovni všech systémů ve společnosti. Stárnutí má odlišné dopady na subnárodní úrovni a tato otázka postupně prostupuje do regionálních politik v celé Evropské unii.

Jak lze sledovat na Grafu 1, v první polovině 90. let bylo věkové složení obyvatelstva poměrně příznivé. Podíl dětí do 15 let tvořil v tomto období přibližně pětinu celkové populace a podíl osob v produktivním věku se pohyboval okolo 65 %. V druhé polovině 90. let se tato situace začala měnit. Zastoupení dětí do 15 let se rapidně snižovalo a již v roce 1997 bylo toto zastoupení nižší než počet obyvatel starší 60 let. Tento pokles dále

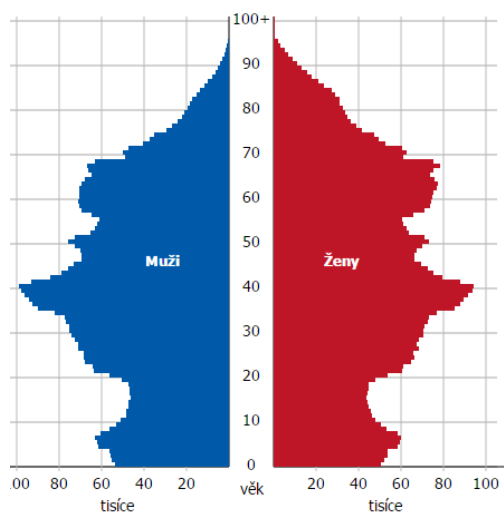
pokračoval i v prvních deseti letech 21. století. Na Grafu 2 již lze sledovat postupné vyrovnávání skupiny produktivního obyvatelstva se skupinou neproduktivních a výrazný pokles skupiny dětí do 15 let. (Bartoňová, 2010)

Graf 1: Projekce obyvatelstva 1990

Zdroj: ČSÚ, (2014)

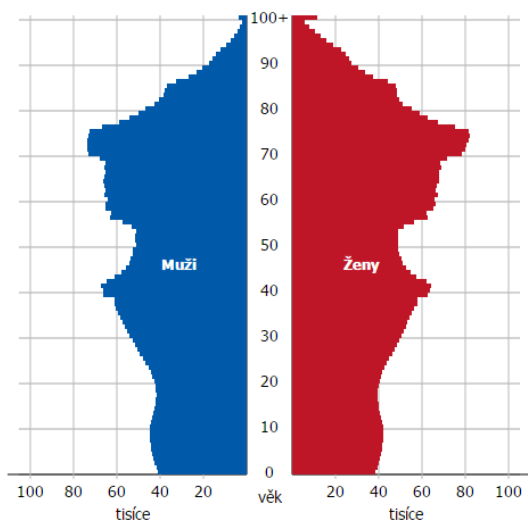
Graf 2: Projekce obyvatelstva 2015

Zdroj: ČSÚ, (2014)

Graf 3 mapuje vývoj struktury obyvatelstva v roce 2050, tento graf již vůbec nekopíruje tvar stromu, nýbrž zaznamenává obrovský nárůst v počtu staršího obyvatelstva a výrazný úbytek v počtu obyvatel ve skupině dětí do 15 let.

Graf 3: Projekce obyvatelstva 2050

Zdroj: ČSÚ, (2014)

3.1.5 Národní akční plán podpory pozitivního stárnutí 2013 – 2017

Národní akční plán podporující aktivní stárnutí 2013 – 2017 je již v pořadí čtvrtým dokumentem, který se zabývá problematikou stárnutí populace. Cílem tohoto plánu je zajistit komplexní přístup k řešení problematiky, zkoordinovat a propojit strategie jednotlivých rezortů a nastavení společných priorit veškerých přijatých opatření. Základním rámcem dokumentu je zajištění dodržování a ochrana lidských práv seniorů. Součástí Národního akčního plánu je Podkladová studie dokládající důležitost opatření na základě statistických dat, trendů a výzkumů. (Odbor 24, 2015)

„Národní akční plán identifikuje následující oblasti:

- *Realizace politiky přípravy na stárnutí*
- *Zajištění a ochrana lidských práv starších osob*
- *Celoživotní učení*
- *Zaměstnávání starších pracovníků*
- *Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce*
- *Kvalitní prostředí pro život seniorů*
- *Zdravé stárnutí*

- *Péče o seniory s omezenou soběstačností*” (Odbor 24, 2015)

3.2 Potřeby seniorů

Tak jako kdokoliv jiný, tak i senioři potřebují uspokojovat své životní potřeby, avšak jsou v mnoha případech odkázáni na pomoc druhých. Potřeba pomoci okolí je spojena s poklesem funkčních vlastností a soběstačnosti.

Pojem potřeba je vysvětlován jako základní forma motivu ve smyslu nějakého nedostatku - biologického či sociálního charakteru, jehož odstranění je žádoucí. Neuspokojování potřeb vede následně k deprivaci a strádání. Pokud bychom se zaměřili na potřeby seniorů, neměli bychom opomenout, že pro seniory je nepostradatelný pocit bezpečí a jistoty, touží po důvěře, stabilitě a spolehlivosti. V souvislosti s bezpečím je spojována potřeba psychického a fyzického bezpečí a také ekonomického zabezpečení. Mezi hodnoty, které jsou pro seniory důležité, patří láska, rodina, zdraví, sociální kontakt, soběstačnost, vlastní domácnost a také fyzická a psychická pohoda. Většina seniorů se nejvíce cítí být ohrožena onemocněním či ovdověním. (Hrozenská, Dvořáčková, 2013)

Uspokojovat své potřeby dostatečným způsobem je vlastní každému člověku v každém věku. Buď si člověk tyto potřeby zajistí svépomocí, nebo je odkázán na pomoc druhých. Obdobími závislosti na druhých jsou zejména období raného dětství a období stáří. Začátek stáří však nelze jednoznačně přiřadit určitému věku. (Mlýnková, 2011)

3.2.1 Specifické potřeby v seniorském věku

Specifické potřeby v seniorském věku, které jsou důležité pro přežití, jsou v naší společnosti v zásadě uspokojeny. Senioři však strádají v potřebách rozvojových (potřeba sociální, mezilidských vztahů, lásky, důstojnosti).

Stejně jako zdraví lidé, tak i nemocní senioři potřebují pro přežití uspokojovat své fyziologické potřeby. Je nutné jim zajistit náležitý pitný režim, výživu, spánek, odpočinek, pravidelnou osobní hygienu a čistotu prostředí. Mimo tyto potřeby nelze opominout potřeby psychosociální, které se týkají zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Tyto potřeby je nutné zajistit nejen v domácím prostředí, ale i v nemocnici či jiné instituci. Po těchto potřebách přichází na řadu potřeby v úrovni vztahové. Potřeba lásky, sounáležitosti a důvěry je pro seniory velice důležitá, avšak není snadné ji u osamělých seniorů zachovat.

Ve společnosti stále převažuje myšlenka, že stáří s sebou nese nějaké specifické potřeby, které se u zbytku populace nevyskytují nebo naopak jsou potřeby seniorů redukovány na úroveň základního materiálního a fyziologického zajištění. Dá se říci, že struktura potřeb se se stářím nemění, avšak změna se může projevit v zaměření potřeb a v jejich subjektivním významu. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008)

Starý člověk získává status důchodce bez bližší charakteristiky, s čímž může souviset pocit izolace, který následně vede ke snaze upozornit na sebe, podílet se na spolurozhodování, což může být ve výsledku vnímáno negativně. Osamělost je jedním z největších problémů stáří. Dalšími obavami jsou obavy z útoku, pádu, obava, že se člověk stane pro rodinu přítěží, obava z neschopnosti přizpůsobit se. Potřebu naprostého pocitu bezpečí lze hodnotit jako jednu z nejvýznamnějších potřeb ve stáří. Další významnou potřebou je potřeba autonomie. (Venglářová, 2007)

Starý člověk trpící poruchami myšlení, orientace, chápání, schopnosti učení atd., musí často volit alternativní způsoby zajišťování svých potřeb. U seniorů trpících demencí toto chování může být vnímáno jako projev onemocnění. Potřeba blízkosti se u těchto osob může například projevat tak, že se začnou dotýkat cizích lidí okolo sebe. Toto chování pak může být vykládáno jako sexuálně motivované. Další potřeba, potřeba bezpečnosti, je narušena, pokud člověk nerozpoznává věci kolem sebe, nepoznává lidi ze svého okolí. Senior se následkem toho cítí ohrožen. Jestliže je navíc závislý na pomoci druhé osoby při intimních činnostech, přichází obrana jako přirozená reakce. (Venglářová, 2007)

Ve stáří se stává významnější potřeba spirituality. Některé osoby se na víru v Boha zaměřují jako na cíl při zvládnutí své strategie zvládnutí stáří. Spiritualita se tak dostává na úroveň sociálních vztahů, zdraví, volnočasových aktivit. Pojem spirituality zahrnuje obecnější poznání smyslu života, sebe sama, světa, vztahů. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová., 2008)

K neuspokojování vyšších potřeb dochází v častých případech při pobytu v nějaké instituci. Zde jsou prioritou zpravidla pouze fyziologické potřeby, často jsou dokonce jediné, které jsou saturovány. I v případě, že má senior rodinu a přátele, může být frustrován. Často u seniorů bývá opomíjena potřeba autonomie, tedy sebeurčení a informovanosti. Ani nemocní lidé, by v žádném případě neměli rezignovat na své

potřeby. Je však otázkou společenské dohody, které potřeby, jaké cesty a jaké zdroje jejich naplnění budou uznány. (Pichaud, Thareau, 1998)

3.2.2 Soběstačnost

Postupné změny v organismu mohou ovlivnit fyzické, psychické a sociální funkce člověka takovým způsobem, že se stává nesoběstačným a tedy závislým na pomoci okolí. Pro většinu lidí je základním předpokladem kvality života udržení si soběstačnosti ve věcech každodenního života a možná závislost seniora na jeho okolí, představuje závažný problém. Závislost na okolí je vnímána podstatně hůře, než samotná nemoc, která závislost způsobila. Fyzická i sociální nezávislost je totiž pro seniory základním předpokladem setrvání ve svém domácím prostředí. (Gruberová, 1998)

Soběstačný člověk je takový, který není výrazně omezen na tělesných ani duševních funkcích a který samostatně, bez pomoci druhé osoby, zvládá veškeré aktivity denního života ve svém přirozeném prostředí. (Topinková, Neuwirth, 1995)

Nesoběstačnost člověka vzniká:

- postupně – zapříčiněna postupným poklesem funkčních schopností organismu
- náhle – zapříčiněna náhlou změnou zdravotního stavu (Gruberová, 1998)

Soběstačnost lze rozdělit do čtyř skupin:

- soběstačnost obecná – schopnost vést důstojný život v přirozeném prostředí, schopnost postarat se o sebe samu
- soběstačnost konkrétní – schopnost vést důstojný život v konkrétních podmínkách současného bydliště a stávajícím sociálním prostředí
- soběstačnost v instrumentálních podmínkách denního života – schopnost vykonávat každodenní potřeby (doprava, obstarání domácnosti, nákup atd.)
- soběstačnost v základních obslužných aktivitách – schopnost zvládnout péči o vlastní osobu (najíst se, obstarat osobní hygienu atp.) (Válková, Kojesová, Holmerová, 2010)

Soběstačnost zahrnuje tedy psychickou, fyzickou, sociální a ekonomickou složku a při posuzování stupně závislosti na okolí je nutné tyto složky posuzovat komplexně. Pro tu část populace, která je závislá alespoň v jedné ze základních obslužných aktivit

každodenního života na pomoci druhého, je ve většině případů nutné zajistit zdravotní a sociální péči skrze některou ze služeb dlouhodobé péče. (Válková, Kojesová, Holmerová, 2010)

3.2.3 Potřeba dožití ve známém prostředí

Znáмым prostředím je pro seniora v první řadě jeho domov, místo, kam vždy patřil. Senior se tak snaží udržet si svou domácnost co nejdéle a to i v případě zhoršení zdravotního stavu. V těchto případech se senioři a to bez ohledu na věk, vzdělání či pohlaví snaží setrvat v původní domácnosti pomocí dětí, případně instituce zajišťující sociální péči. Instituce poskytující sociální péči umožňuje člověku zachovat si co nejdéle soukromí a navyklý způsob života, dále pak slouží jako zdroj sociálního kontaktu pro osamocené člověka a poskytuje mu psychickou podporu. V případě, že by se někteří senioři chtěli v případě zhoršení zdravotního stavu přestěhovat, největší zájem je o domovy s pečovatelskou službou. Obvykle však do takovýchto domů odcházejí s úmyslem v nich dožít. (Haškovcová, 2000)

Velmi častým případem je setrvání v domácím prostředí při zhoršení zdravotního stavu při zajištěné péče jednak ze strany rodiny a jednak ze strany profesionálních pečovatелů. Péče institucionální přichází na řadu až po vyčerpání všech možných způsobů, jak setrvat ve svém přirozeném prostředí. K tomuto dochází v případech, kdy se nesoběstačnost starého člověka zvýší natolik, že již není možné, aby žil samostatně ve své domácnosti a pomoc ze strany rodiny je nedostatečná či zcela chybí. Jedním z faktorů odchodu je také stránka finančních nákladů na současné bydlení, kdy pro mnoho starších lidí jsou tyto výdaje neúnosné. (Průša, 2010)

Umístění starého člověka do jakékoliv instituce člověka anonymizuje, bere mu soukromí, navyklý způsob života, přirozené prostředí atd. Pro člověka tak v životě nastává „dramatická“ změna, která může být ve starším věku až život ohrožující. Čím je člověk starší, tím je pro něj jakákoliv životní změna větším traumatem. Starý člověk má rád zaběhlý pořádek v čase i prostoru. Za obavami ze změny lze hledat i strach ze smrti. Staří lidé mají zejména strach z institucionálního modelu umírání, kdy člověk umírá osamocený v neznámém prostředí v pokoji mezi cizími lidmi v péči zdravotníků. Institucionální péče přináší pro většinu starých lidí pocit chladu a samoty. (Haškovcová, 2000)

Potřeba dožití ve známém prostředí je tedy složena z potřeby vlastního soukromí a potřeby organizace vlastního času. Pojí se s obavou ze změny, ze strachu z navazování nových vztahů a strachu ze smrti v osamocení. Domov mají senioři spojený se svými věcmi, s lidmi, které znají a se zvyky, které nechtějí měnit.

3.3 Instituce zajišťující potřeby seniorů

Ve chvíli, kdy již starší člověk z důvodu zdravotního stavu nedokáže sám uspokojit všechny své potřeby, je nucený využít pomoci druhé osoby. Pomoc při zvládnutí každodenních úkonů potřebuje přibližně jedna čtvrtina seniorů, avšak s rostoucím věkem množství výrazně narůstá. Nesoběstační senioři se ve většině případů v první fázi obrací na svou rodinu a až v případě, že tato možnost využití zcela chybí nebo není dostatečná, se obrací na poskytovatele sociálních služeb.

3.3.1 Vymezení pojmu instituce

Pojem instituce není jednoznačně definován, nejvíce užívaným vysvětlením je však to, které formuloval North (1990) ve své knize *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Instituce vysvětluje jako určitá omezení, jež jsou vytvořena lidmi, tak aby vnášela řád a strukturu do lidského jednání. Tato omezení se dělí na formální (zákony a pravidla) a neformální (zvyklosti a normy chování) a strukturují sociální, ekonomické a politické interakce.

Dle významného sociologa Kellera (1997) je instituce definována jako způsob jednání, jenž je obecně praktikovaný a slouží k naplnění určité reálné či fiktivní potřeby. Institucionalizované jednání člověka je pak vysvětlováno jako náhrada pudového jednání zvířat.

Pojem organizace je často s pojmem instituce zaměňován, což však není úplně správné. Institucí je totiž myšlen soubor pravidel, kterými je řízeno naše jednání, a organizace jsou tvořeny lidmi, kteří danou činnost provádějí institucionalizovaným způsobem. Organizace funguje jako výsledek dělby práce v hierarchickém uspořádání.

Dle Northa (1995) představují instituce pravidla hry a organizace jsou hráči – podnikatelé.

„Organizace vznikají v důsledku příležitostí poskytnutých institucionálním rámcem. Pokud činí institucionální rámec ziskovým pirátství, potom začnou vznikat pirátské organizace. Pokud činí institucionální rámec ziskovou produktivní činnost, potom vzniknou organizace — firmy, které se zabývají výrobními činnostmi“. (North, 1995)

Vedle sociologického pojetí instituce, lze pozorovat také pojetí antropologické a funkcionální. Funkcionálním přístupem jsou instituce vymezovány jako funkční mechanismy, jež slouží k uspokojení potřeb společnosti. Naproti tomu v antropologickém pojetí je instituce chápána jako organizovaný systém lidského chování, jenž dává předpoklad vzniku základním prvkům každé kultury. (Keller, 1997)

S antropologickým přístupem pojetí instituce přichází významný antropolog Bronislaw Malinowský, jehož činnost je pro tuto práci stěžejní. Právě z důvodu chápání instituce jako určitého organizovaného systému lidského chování, jenž je institucionalizován v konkrétní organizaci či zařízení, budou v následujícím textu práce pojmy instituce a organizace často zaměňovány. V práci je zaznamenán plynulý přechod mezi těmito dvěma pojmy, který by ovšem na podstatu samotného textu neměl mít žádný vliv.

3.3.2 Typy NNO zajišťující potřeby seniorů

Model zajišťování potřeb seniorům se v české společnosti opírá o tradiční pojetí, má se tedy za to, že o seniora by se v první řadě měla postarat rodina. Doplňkové služby pak bývají využívány až v případech, že péče ze strany rodiny selže. Z výzkumů vyplývá, že 80 % dětí by v případě potřeby poskytlo nesoběstačným rodičům potřebnou péči v domácím prostředí. Současně však přiznávají, že jsou okolnosti, za kterých by se rozhodly poskytnout dostatečnou péči skrze instituce poskytující sociální služby. Panují zde však obavy, zda dokáže poskytovatel zajistit péči, která bude dostatečná. Jednoznačně však převažuje mínění, že i nesoběstačným seniorovi mnohem více prospívá domácí prostředí než ústavní péče. (Veselá, 2002)

Mezi nestátní neziskové organizace poskytující služby pro seniory je možné řadit středisko Diakonie Českobratrské církve evangelické (dále jen ČCE) – domov pro seniory, pečovatelskou službu a denní či vícedenní stacionáře farní Charity, Domácí hospic,

Středisko komplexní péče o seniory a Sdružení pro pečovatelské a sociální služby. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008)

Diakonie ČCE se vyznačuje celorepublikovou působností. Tato organizace si klade za cíl poskytovat zdravotní, sociální, vzdělávací a pastorační služby lidem, kteří se v důsledku věku, nemoci či ohrožení dostali do nepříznivé životní situace, přičemž má snahu zachovat těmto lidem možnost žít dle dosavadního způsobu života. Péče je poskytována ve více než třiceti střediscích rozmístěných po celé republice. V rámci diakonie ČCE funguje v současné době osm domovů pro seniory. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008)

Činnost jednotlivých poboček Farní charity je velice různorodá. Na území České republiky působí v současné době více než 350 více či méně samostatných organizací. Organizace jsou dále seskupeny do dvou arcidiecézních a do šesti diecézních charit. Zastřešujícím orgánem je Charita Česká republika, jež je součástí římskokatolické církve. Hlavním posláním Charity ČR je pomáhat potřebným na území České republiky. Jedná se zejména o lidi bez domova, matky s dětmi v tísní, sociálně slabé rodiny, drogově závislé, osoby se zdravotním či mentálním postižením a v neposlední řadě o staré lidi. Je možné zde využít služby jako poradny, stacionáře, domovy na trvalý či přechodný pobyt, hospice apod. Dále vede projekty na začlenění vyloučených osob do společnosti a na aktivity sloužící k využití volného času. V neposlední řadě pak poskytuje humanitární pomoc v zahraničních oblastech. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008) Stěžejní část této práce bude zaměřena na činnost Farní charity Vlašim.

Domácí hospic řeší problematiku umírání a smrti. V roce 2001 vzniklo na území Prahy pod názvem Cesta domů občanské sdružení, které výrazně usiluje o zlepšení péče o nevléčitelně nemocné, umírající a jejich blízké. Základním cílem je tedy zlepšit umírání v Čechách a přispět k rozvoji domácí péče o umírajícího člověka. Domácí hospic nabízí služby, jako jsou pomoc rodinám, které o své blízké pečují doma, snaží se o legislativní změny umožňující rozšíření kvalitní péče o umírající, dále provozují informační a diskuzní kanál na internetu, který zprostředkovává poradenskou činnost a provozují veřejné knihovny pro nemocné, pečující, zdravotníky apod. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008)

Středisko komplexní péče o seniory poskytuje tři základní typy sociálních služeb. Služby pečovatelské, denní stacionář a sociálně aktivizační služby. Hlavní cílovou skupinou

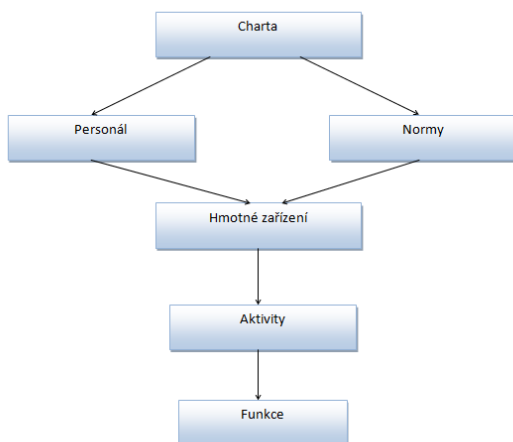
střediska jsou tedy senioři a osoby se zdravotním postižením. Organizace nabízí služby, které zajišťují základní životní potřeby seniorů, dále pak pomoc při zajištění chodu domácnosti a doprovod či svoz osob na určitá místa. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008)

Posledním jmenovaným typem organizace zajišťující potřeby seniorů je sdružení pro sociální a pečovatelské služby. Cílem tohoto typu organizace je nabídnout komplexní služby, tedy vedle služeb sociálních také služby zdravotní. Proto tato sdružení často spolupracují se zdravotní agenturou, která zdravotní služby poskytuje. Převážná většina klientů však využívá pouze služby sociální. Poskytování zdravotních služeb je vykonáváno na základě lékařského doporučení a je plně hrazeno zdravotními pojišťovnami. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008)

3.3.3 Analýza instituce – Bronislav Malinowski

Bronislav Malinowski, zakladatel funkcionalistické školy a významný antropolog, se ve své knize Vědecká teorie kultury komplexně zabýval pojmy kultury a instituce. Malinowski (1968) definoval kulturu jako celek, jenž je částečně tvořena autonomními a částečně koordinovanými institucemi. Kompletnost a soběstačnost každé kultury je vyvozena z předpokladu uspokojení základních, integrativních a instrumentálních potřeb. V uspokojování potřeb zaujímají přirozeně klíčovou pozici potřeby základní, tedy biologické. Jejich uspokojování je prováděno prostřednictvím organizovaných činností. Organizované činnosti se následně sdružují do celého systému, do tzv. instituce. Na základě teorie instituce uvádí Malinowski návod, jak provést analýzu instituce. Tento návod vychází z předpokladu, že analýza je postavena na základě universální struktury. Základními prvky instituce, jež jsou ilustrovány na Obrázku 1, jsou charta, personál, normy, hmotné zařízení, aktivity a funkce. Tyto základní prvky instituce by měly být podrobeny analýze.

Obrázek 1: Univerzální institucionální struktura

Zdroj: Soukup, (2004), vlastní zpracování

Na samotném vrcholu institucionální struktury se nachází charta, jež představuje poslání organizace, tedy souhrn hodnot a cílů. Personálem se rozumí veškerí zaměstnanci a vedení instituce. Normy představují zvyky, právní normy, technické dovednosti a mravní příkazy, jež jsou přijímány nebo ukládány. Normy i personál jsou odvozené z charty a jsou na ní závislé. Každá organizace disponuje určitým hmotným zařízením, tedy majetkem a nástroji. Aktivity, kterými se instituce zabývá a pro které vznikla, jsou velmi významným prvkem. Prvek funkce představuje cíl, kterého má být dosaženo. (Malinowski, 1968)

3.4. Legislativní rámec NNO

Pro nestátní neziskové organizace není vymezena komplexní zákonná úprava. Činnost NNO je tak upravena velkým množstvím zákonů a nařízení, které se dotýkají jednotlivých zájmů konkrétní organizace. Legislativa vytváří základní podmínky pro fungování NNO.

Od 1. ledna 2014 vstoupil v platnost nový občanský zákoník (NOZ), který přinesl mnoho změn. Tyto změny se dotkly i oblasti nestátních neziskových organizací. Občanská sdružení – nejrozšířenější forma NNO, přestala existovat. Zákon 83/1990 Sb., o sdružování občanů byl zrušen. Namísto něj byla zavedena nová právní forma zapsaný spolek (z.s.). Dále byl zrušen zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Změny se staly zvláště výhodné pro nadační fondy, které změnou legislativy získaly možnost širších aktivit. V neposlední řadě pak vznikla nová právní forma - sociální družstvo, které rozvíjí sociální podnikání. Jedná se o družstva, která fungují na principu neziskovosti.

Slouží především k integraci a rozvoji znevýhodněných osob. Pro církevní organizace pak zůstává vše nadále stejné. (Ministerstvo zahraničí ČR, 2009)

Procesy registrace, finanční řízení, organizační struktura, hospodaření a zánik nestátních neziskových organizací jsou upravovány v rámci České republiky těmito zákony:

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ)
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (ZOK)
- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
- Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech
- Zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (Nadace Neziskovky.cz, 2015)

Neziskové organizace podléhají daňovým úlevám a jsou v zemích EU obvykle vázané na určitou veřejnou prospěšnost. Z toho následně plyne dílčí vymezování jednotlivých subjektů pro daňové úlevy v různých zákonech. (Ministerstvo zahraničí ČR, 2009)

Výše zmíněné zákony představují nejdůležitější zákony ovlivňující činnost NNO, vedle těchto zákonů pak existuje celá řada dalších. Je tedy zřejmé, že legislativa týkající se neziskových organizací je velice rozsáhlá a dokonce pro samotné organizace je složité se v ní orientovat.

3.5 Ekonomické aspekty NNO

V rámci České republiky neexistuje žádný právní předpis, kterým by byl pojem NNO jednoznačně definován. Většina autorů tedy vychází z definice zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

„Jde o organizace charakteru právnické osoby, které nebyly zřízeny nebo založeny za účelem podnikání“. (Šimková, 2009).

Nestátní neziskové organizace vznikly spojením občanů na základě dohody či smlouvy, aby mohli plnit nějaký určitý cíl. Jsou označovány jako soukromoprávní organizace. Velmi často v těchto organizacích vedle stálých pracovníků, pracují také pracovníci dobrovolní.

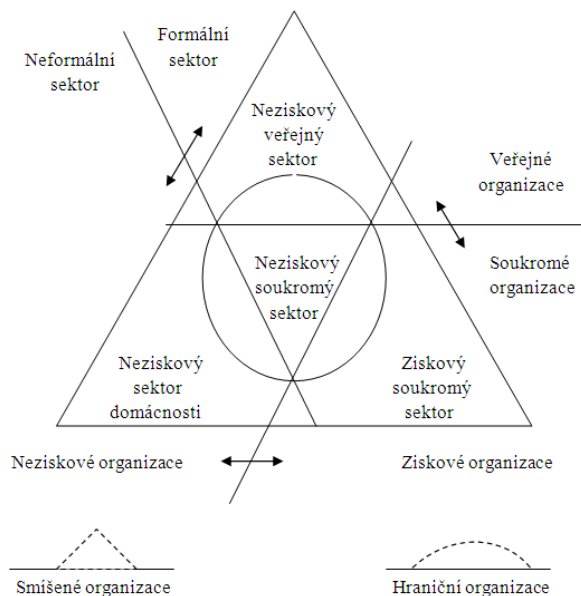
Organizace, jak je již z názvu patrné, se vyznačují neziskovostí, což neznamená, že by zisku nedosahovaly, nýbrž dosažení zisku není posláním ani cílem činnosti organizace a nemůže být rozdělován mezi její zakladatele či zaměstnance. Lze ho použít na výplatu mezd, ale jinak by měl být vložen do dalších činností organizace. (Tomeš a kol., 2009)

Jedná se o organizaci, jejímž primárním cílem není vytvoření zisku. Pokud však k vytvoření zisku dojde, investuje jej organizace výhradně do svých předem vymezených aktivit v rovině veřejného zájmu, tedy v ochraně památek, přírody, vzdělání, zdravotnictví či sociální sféře. (Matoušek, 2008)

Na Obrázku 2 lze sledovat postavení nestátního neziskového sektoru v národním hospodářství. Obrázek 2 znázorňuje vztahy mezi jednotlivými sektory. Jedná se o vztahy mezi ziskovým a neziskovým sektorem, soukromým a veřejným sektorem a posledním kritériem pro postavení nestátního neziskového sektoru je míra formalizace, podle které rozeznáváme sektor formální a neformální. Na základě jmenovaných kritérií byl vytvořen čtyřsektorový trojúhelník představující model národního hospodářství a obsahující tyto sektory:

- ziskový veřejný sektor
- ziskový soukromý sektor
- neziskový sektor domácností
- neziskový soukromý sektor (Boukal, 2009)

Obrázek 2: Postavení soukromého neziskového sektoru v národním hospodářství

Zdroj: Rektořík, (1998)

3.5.1 Možnosti financování NNO

Financování NNO je obvykle kombinací veřejných, neveřejných zdrojů a samofinancování. Financování má tedy vícezdrojový charakter. Veřejné finance jsou zabezpečeny institucemi státní správy a samosprávy, přičemž v případě státní správy se jedná o financování neziskových subjektů v rámci státní dotační politiky. Finance z neveřejných zdrojů jsou poskytovány individuálními dárci, firemními dárci, tuzemskými či zahraničními nadacemi. (Boukal, 2009).

Podle Šedivého a Medlíkové (2011) je možné financovat NNO z pěti různých zdrojů, ty jsou označovány jako pět partnerů. Jsou jimi individuální dárci, firemní dárci, nadace a nadační fondy, veřejné zdroje (státem řízené instituce, kraje, evropské statutární a samosprávné zdroje, Evropská unie a Organizace spojených národů) a další subjekty (zahraniční organizace, ambasády, asociace).

Hlavními oblastmi státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím je:

- poskytování sociálních služeb
- ochrana životního prostředí
- ochrana kulturního dědictví
- podpora fungující rodiny

- ochrana a podpora zdraví
- vzdělávání
- péče o ohrožené a problémové skupiny obyvatel
- zapojení do programů EU
- a další (Boukal, 2009)

Pro rok 2015 byly vládou schváleny hlavní dotační oblasti. Zajišťování potřeb seniorů se zabývá čtvrtá oblast nazvaná Sociální služby a dotační program nese název: Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností. V rámci programu jsou podporovány aktivity organizací zaměřující se na seniory především v hájení práv a zájmů seniorské populace a aktivitách, které směřují ke společenskému uplatnění seniorů. Z dotace lze hradit administrativní, organizační či technickou podporu činnosti, dále informační a vzdělávací aktivity podporující plnohodnotný život seniorů. Program je vyhlášen na základě strategického dokumentu Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, jež byl detailněji rozebrán v kapitole 3.1.5 Národní akční plán podpory pozitivního stárnutí 2013 - 2017, a poskytovatelem dotace je MPSV. (Vláda České republiky, 2014A)

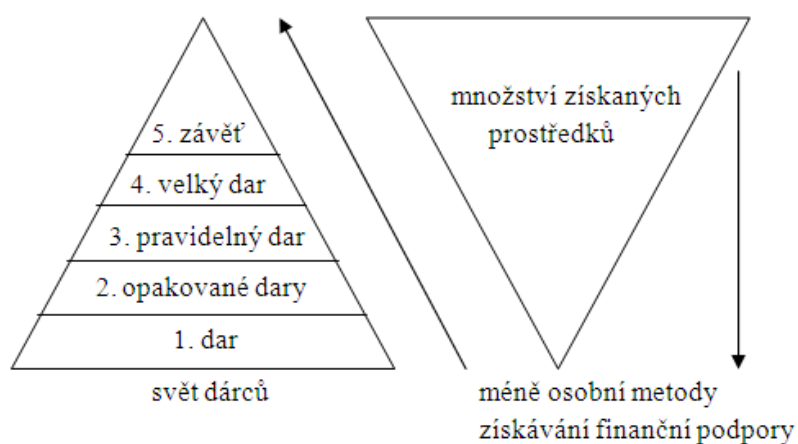
V roce 2014 byla schválena vládou změna Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizací. Změna umožňuje ministerstvům uzavírat s neziskovými organizacemi smlouvy o dlouhodobé spolupráci, zatímco do této doby dosáhly organizace zpravidla jen jednoleté finanční spolupráce. Stát se tak snažil novými zásadami organizacím pomoci. Neziskové organizace často vykonávají službu za malé finanční prostředky, kterou stát není schopen zajistit. Změnou získávají výhody obě strany, jednak získají větší jistotu ve vzájemné spolupráci a jednak jim smluvní dokument usnadní každoroční administrativní proces schvalování pro uvolňování dotací. (Vláda České republiky, 2014B).

Individuální dárcovství je stěžejní oblastí neveřejného financování. Musí být tedy strategicky pokryta. Vedení organizace musí průběžně zvažovat jakým způsobem oslovit veřejnost, aby se z ní stala „sympatizující veřejnost“. Neziskové organizace si stanovují různé způsoby oslovování individuálních dárců. Prvním z nich je plošné oslovení veřejnosti, tedy snaha získat první dárci. Dalším způsobem je zasílání adresné žádosti o dar za účelem získání opakovaných darů. Dále pak organizace mají snahu získat

pravidelné dary (trvalé příkazy, inkasní příkazy). Organizace mohou získat také velké dary, které se vyznačují zvláštní a individuální péčí. Součástí velkých darů může být i závěť, u té je však potřeba postupovat velmi delikátně a pozorně zkoumat motivy dárce. V současné době mohou organizace využívat dárcovské sms, které představují jednoduchý způsob podpory veřejně prospěšné věci. (Boukal, 2009)

Na Obrázku 3 je vyobrazena pyramida dárců, která vyjadřuje poměr prací s individuálním dárce a množstvím získaných prostředků. Jak lze sledovat, na počátku vztahu mezi dárce a organizací se jedná spíše o menší dary, pokud se však organizaci podaří získat dárcovu důvěru, tak se výše finančních darů může zvýšit. Postupně se tak dárce může stát věrným a pravidelným přispěvatelem. (Rektořík a kol., 2010)

Obrázek 3: Pyramida dárců

Zdroj: Rektořík a kol., (2010)

Další způsob, jak získat finance z neveřejných zdrojů, je pomocí firemního dárcovství. Podniky jsou jedním z klíčových subjektů spolupracujících s NNO. Spolupráci s firmami musí tedy NNO věnovat značnou pozornost. Spolupráce s nimi je značně komplikovaná. Organizace musí sledovat motivy podniku pro poskytnutí financí, tyto motivy totiž nemusí být vždy jen pozitivní. Nejčastějšími motivy jsou reklama, úleva na daních apod. Velmi silným motivem pro spolupráci firem s NNO je společenská zodpovědnost firem. Pro organizaci to znamená důkladné propracování strategie firemního fundraisingu. (Boukal, 2009)

Při vyjednávání o spolupráci jsou na tom lépe firmy, které mohou firmě nabídnout nějakou protihodnotu. Není také vhodné požadovat po firmě pouze peníze. Firmy jsou často ochotné organizaci poskytnout různé služby či výrobky. (Rektořík, 2010)

Vedle neveřejných zdrojů jsou důležitým zdrojem financování NNO zdroje veřejné, jež jsou nestátním subjektům poskytovány prostřednictvím dotační politiky státu. Dotace, které nestátní neziskové organizace přijímají do svého rozpočtu, jsou řízeny zejména dvěma právními předpisy. Zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech republiky a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdější předpisů a dále zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. (Hyánek, Škarabelová, Řežuchová, 2005)

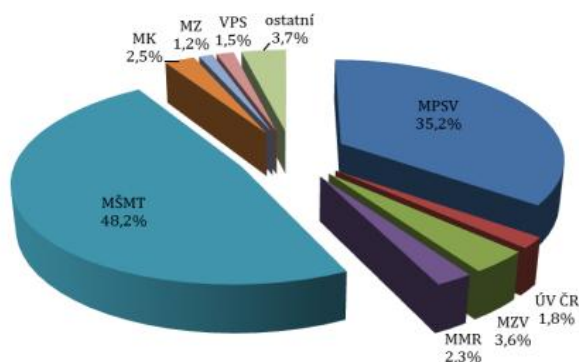
Dotace jsou státem poskytovány prostřednictvím ministerstev nebo jiného správce kapitoly. O dotaci je rozhodnuto poskytovatelem na základě žádosti příjemce v písemném vyhotovení. V žádosti o dotaci je nutné vyplnit identifikační údaje žadatele o dotaci, informace o statutárním orgánu, dále pak charakteristiku aktivit žadatele o dotaci, působnost žadatele, počet placených pracovníků, údaje o projektu, na který je dotace požadována, údaje o nákladech na projekt, informaci o celkových příjmech a výdajích žadatele za poslední kalendářní rok. Finanční vypořádání poskytnuté dotace se řídí vyhláškou 52/2008 Sb. (Ministerstvo financí ČR, 2008)

Dotace jsou dle § 7 zákona č. 218/2000 Sb. poskytovány nestátním neziskovým organizacím, které mají sídlo v České republice. Žadateli o státní dotaci se mohou stát: občanská sdružení, církevní právnické osoby, zájmová sdružení právnických osob, obecně prospěšná společnost, nadace a nadační fondy. Dotace má neinvestiční charakter, může být poskytnuta až do výše 70 % celkových nákladů schváleného projektu a nevzniká na ni právní nárok. (Takáčová, 2010)

V lednu roku 2013 bylo registrováno 104 437 občanských sdružení, 2 152 obecně prospěšných společností, 1 245 nadačních fondů, 444 nadací a 4 286 církevních právnických osob. Formou dotace bylo NNO poskytnuto 12 734,4 mil. Kč, z toho bylo poskytnuto 7 011 mil. Kč ze státního rozpočtu, z rozpočtu krajů a hl. m. Prahy 1 684,5 mil. Kč, 3 266,5 mil. Kč z rozpočtu obcí a 775,3 mil. Kč ze státních fondů. Nejvíce dotací ze státního rozpočtu bylo poskytnuto, jak je vyobrazeno na Grafu 4 z rozpočtů MŠMT

a MPSV, ty dohromady tvořily přibližně 80 % veškerých poskytnutých dotací za rok 2013. (Vláda ČR, 2015)

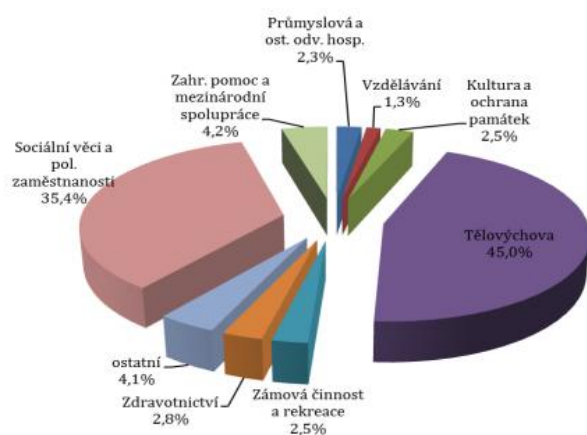
Graf 4: Podíl objemu dotací poskytnutých ze státního rozpočtu

Zdroj: Vláda ČR, (2015)

Nejvyšší objem dotací pro NNO ze státního rozpočtu plynul do odvětví “ Tělovýchovy” a “Sociálních věcí a politiky zaměstnanosti” (viz. Graf 5).

Graf 5: Podíl dotací ze státního rozpočtu dle podpořeného odvětví

Zdroj: Vláda ČR, (2015)

Od roku 2009 došlo k celkovému nárůstu dotací poskytnutých NNO o více než 2,5 mld. Kč. V Tabulce 1 lze sledovat vývoj dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v odvětví sociálních věcí a politiky zaměstnanosti, pod kterou spadá oblast zabývající se problematikou seniorů v letech 2009 - 2013. Z Tabulky 1 je patrné, že v odvětví sociálních věcí se tento trend nepotvrzuje. Od roku 2009 do roku 2013 objem dotací naopak klesl o cca 150 000 Kč a dá se říci, že objem poskytnutých dotací má střídavý charakter.

Tabulka 1: Dotace pro NNO poskytnuté ze státního rozpočtu v letech 2009 - 2013

Odvětví/ Součet dotací	2009	2010	2011	2012	2013
Soc. věci a politika zaměstnan.	2 628 893	2 586 517	2 209 405	2 612 951	2 480 861

Zdroj: Vláda ČR, (2015)

Objem dotací poskytnutých z rozpočtů krajů a hl.m. Prahy v letech 2009 - 2013 má velmi podobný trend jako objem dotací poskytnutých ze státního rozpočtu. Tento jev, lze sledovat v Tabulce 2. V sledovaných letech se objem poskytnutých dotací opět snížil.

Tabulka 2: Dotace pro NNO poskytnutých z rozpočtu krajů a hl.m. Prahy v letech 2009 - 2013

Odvětví/ Součet dotací	2009	2010	2011	2012	2013
Soc. věci a politika zaměstnan.	398 534	305 556	366 634	353 554	372 715

Zdroj: Vláda ČR, (2015)

Tabulka 3 znázorňuje vývoj objemu dotací poskytnutých v rámci odvětví sociálních věcí z obecních rozpočtů vyjma hl.m. Prahy v letech 2009 - 2013. U obcí lze stoupající objem dotací potvrdit. Od roku 2009 do posledního sledovaného roku se objem zvýšil o cca 80 000 Kč.

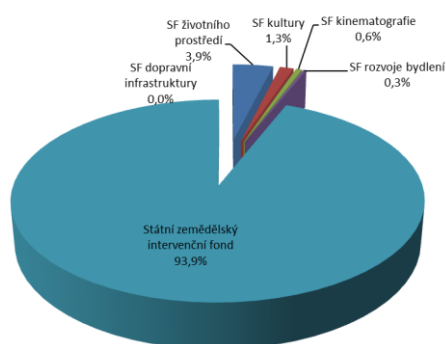
Tabulka 3: Dotace pro NNO poskytnuté z obecních rozpočtů v letech 2009 - 2013

Odvětví/ Součet dotací	2009	2010	2011	2012	2013
Soc. věci a politika zaměstnan.	521 188	479 628	515 459	551 616	598 172

Zdroj: Vláda ČR, (2015)

Další z možností získání finančních prostředků jsou, jak již bylo řečeno, dotace ze státních fondů a fondů Evropské unie. Prostřednictvím státních fondů jsou neziskovým organizacím poskytovány potřebné finance. V roce 2013 byly poskytnuty NNO dotace ve výši 775 mil. Kč. Došlo tedy, v porovnání s předešlým rokem, o zvýšení objemu poskytnutých dotací ze státních fondů o 14 %. Na Grafu 6 lze sledovat procentuální zastoupení účasti jednotlivých fondů. Největší objem finančních prostředků byl poskytnut Státním zemědělským a intervenčním fondem. Dotace za rok 2013 činily přibližně 730 mil. Kč. (Vláda ČR, 2015)

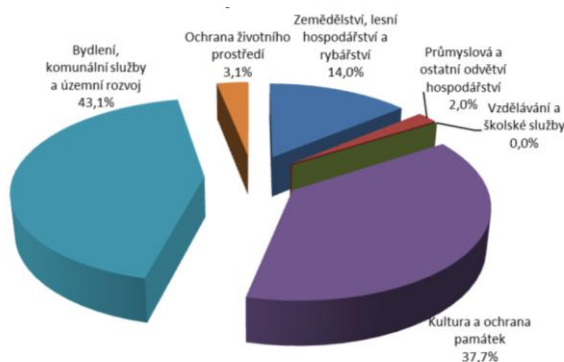
Graf 6: Objem dotací ze státních fondů v roce 2013 dle jednotlivých fondů (v mil. Kč)

Zdroj: Vláda ČR, (2015)

Nejvíce finančních prostředků ze státních fondů plynulo, jak lze sledovat na Grafu 7, na odvětví “Bydlení, komunální služby a územní rozvoj”, dále pak na “Kulturu a ochranu památek” a “Zemědělství, lesní hospodářství a rybolov”. V roce 2013 neposkytoval žádný státní fond finanční prostředky určené přímo pro odvětví sociálních věcí a politiky zaměstnanosti. Nicméně například Ministerstvem pro místní rozvoj je každým rokem částkou 270 mil. Kč finančně podporována výstavba chráněných bytů pro seniory prostřednictvím fondu na podporu bydlení. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007)

Graf 7: Podíl poskytnutých dotací NNO ze státních fondů dle podpořeného odvětví

Zdroj: Vláda ČR, (2015)

Finance jsou neziskovým organizacím poskytovány také prostřednictvím fondů EU. Skrze fondy EU je realizována evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti a jejich prostřednictvím jsou rozdělovány finanční prostředky mezi jednotlivé členské státy, tak, aby snižovaly ekonomické a sociální rozdíly mezi jednotlivými členskými zeměmi a jejich regiony. Fondy se dělí na strukturální a investiční. Fondy EU disponují pro období let 2014 - 2020 pro vyplácení dotací částkou 23,83 miliard euro. V programovém období 2007 - 2013 bylo podpořeno z fondů EU 71 994 projektů, na které byla vyplacena částka 600 miliard Kč. V současné době je možné čerpat dotace z prostředků ESF, jež podporuje neinvestiční projekty jako například rozvoj vzdělávacích programů nebo speciální programy zaměřené na znevýhodněné skupiny obyvatel jakými senioři bezesporu jsou. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015)

3.5.2 Fundraising

Fundraising neboli „vypěstování fondů“ je pojem, který je úzce spojován s neziskovým sektorem. Pojem lze definovat jako soustavné získávání finančních i nefinančních zdrojů pro určitou neziskovou organizaci. Cílem je zajistit prostředky pro naplnění poslání organizace, Zároveň je nutné porýt i provoz organizace, který bezprostředně s posláním nesouvisí. NNO je závislá zejména na externích zdrojích, z tohoto důvodu fundraising nabývá na významu a stává se pro organizaci klíčový. Fundraisingové aktivity jsou vyvíjeny především většími nestátními organizacemi. Oslovenými dárci bývají obvykle firmy, nadace, orgány místní, krajské samosprávy či orgány EU. Pro menší NNO jsou většinou finanční otázky druhotným problémem. Velký problém je spatřován v malé možnosti plánování financování neziskových aktivit. Ve většině případů jsou dárci, granty

či dotace záležitostí jednoho roku a rok následující se spolupráce nemusí opakovat. Člověk zabývající se fundraisingem je označován jako fundraiser. Bývá buď přímo zaměstnancem organizace či externistou. V rámci ČR však převažuje interní pojetí. V mnoha případech bývá funkce fundraisera delegována na vedoucí pracovníky organizace (např. ředitel, předseda správní rady, projektový manažer). (Boukal, 2009)

Pojem fundraising je tvořený dvěma slovy, prvním je slovo fund – zdroj, kapitál či hotovost a druhé je raising – zvyšování. V doslovném překladu tedy z tohoto výrazu vyplývá, že se jedná o zvyšování fondů, získávání finančního obnosu, který bude sloužit k naplnění konkrétního cíle organizace. Jde tedy o získání financí, které budou využity k realizaci veřejně prospěšných činností. (Poláčková, 2005)

Fundraising lze tedy chápat jako soubor metod, jenž umožňuje systematicky získávat finanční prostředky pro NNO, přičemž způsob získávání musí být poctivý a musí pomáhat naplnit cíle a poslání dané organizace. Bez důkladně promyšleného fundraisingu nelze dlouhodobě zajistit fungování nestátní neziskové organizace.

3.5.3 Finanční zatížení seniorů při odběru služeb

V rámci České republiky, platí obecné přesvědčení, že by zdravotní služby měly být poskytovány zdarma z prostředku plynoucích ze zdravotního pojištění, které je povinné. Využívání základní zdravotní péče tak pro seniory není příliš nákladné. Pokud ošetřující lékař určí klientovi domácí zdravotní ošetření, tak i toto ošetření je poskytováno zdarma. Obecně lze tedy říci, že zdravotní služby nepřinášejí seniorům výrazné finanční zatížení. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008)

Složitější situace nastává u čerpání sociálních služeb. Obecně však u služeb sociálních platí, že služby terénní či ambulantní jsou pro seniory méně nákladné než služby rezidenční. Finanční zatížení klienta je závislé na míře jeho soběstačnosti, možnosti využití neformálních služeb a také na dostupnosti a kvalitě nabízených ambulantních a terénních služeb. Cena za sociální služby je udržována zákonným nařízením. Registrovaný poskytovatel sociálních služeb nesmí za základní pečovatelské služby vyžadovat více než 100 Kč za hodinu. Až na výjimky jsou klienti schopni služby bez problému platit. Klienti by si dokonce dle odhadů, ani pokud by měli více peněz, neplatili více služeb. Úplně jiná situace nastává u služeb rezidenčních. Rezidenční služby jsou pro velkou část klientů značně finančně náročné. Často se stává, že klient není schopen služby uhradit.

Senioři s průměrnou výší důchodu mají přibližně na zaplacení základní částky. Klienti s důchodem nižším musí zbytek částky doplatit z jiných zdrojů. Někteří mohou použít své úspory nebo využít pomoci rodiny. V případech, kdy chybí rodina i majetek, není možné celou částku od klienta získat. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008)

Obecně lze tedy konstatovat, že drobné služby – terénní či ambulantní, nepředstavují pro seniory, kteří využívají služeb nestátního neziskového sektoru, výrazné finanční zatížení. Na druhou stranu při placení pobytově-sociálních služeb se může senior do finančních potíží dostat častěji. (Nešporová, Svobodová, Vidovicová, 2008)

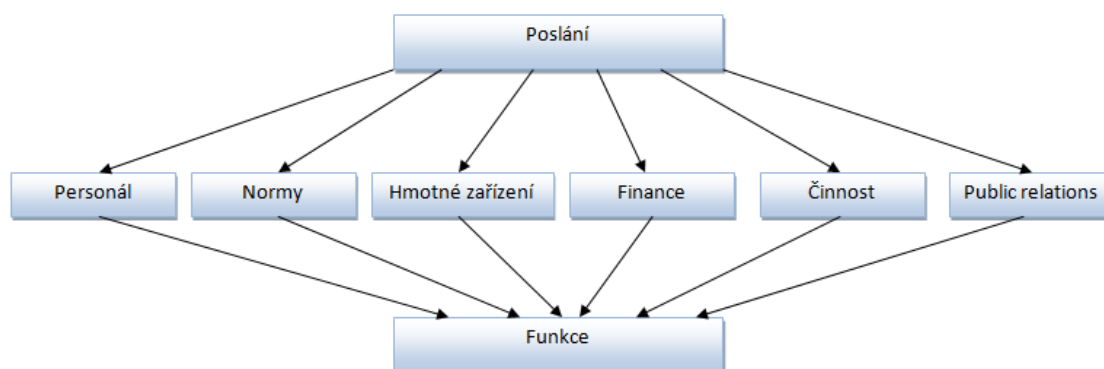
4 Analytická část

4.1. Metodologie

Výzkumnou část práce lze pomyslně rozdělit na dvě na sebe navazující části. V úvodu práce je obecně vymezen zvolený region - město Vlašim. Region je charakterizován na základě dostupných informací z internetových zdrojů, z příslušných statistických údajů a v neposlední řadě samotných znalostí autorky práce. Autorka se v práci zabývá popisem demografických ukazatelů, přírodním a kulturním kapitálem a také rozvojovými aktivitami města. Následně je pak zmapována nabídka veškerých zařízení zajišťující potřeby seniorů ve Vlašimi a blízkém okolí bez ohledu na státní či nestátní sektor.

Stěžejním bodem výzkumné části a celkově nejdůležitějším bodem celé diplomové práce je aplikace funkcionální analýzy instituce dle Bronislawa Malinowského na Farní charitu Vlašim. Jelikož je analýza sestavena jedním z nejvýznamnějších antropologů, lze předpokládat, že nebude obsahovat příliš ekonomických prvků. Z tohoto důvodu byl původní koncept institucionální analýzy doplněn o další aspekty (finance a public relations). Tato analýza vychází z předpokladu, že každá instituce je organizovaný druh lidské činnosti, který má svou typickou strukturu. Aby však bylo možné instituci porozumět a pochopit ji, je nutné předpokládat, že veškeré instituce mají univerzální institucionální strukturu. Pro potřeby výzkumu bylo zvoleno 6 institucionálních (funkcionálních) oblastí. Těmito oblastmi jsou, jak lze sledovat na Obrázku 4, personál, normy, hmotné zařízení, finance, činnost a public relations.

Obrázek 4: Univerzální institucionální analýza – upravené schéma

Zdroj: Malinowski, (1968), vlastní zpracování

Výchozím bodem činnosti instituce, jak lze sledovat na Obrázku 4, je poslání, pro které byla organizace zřízena. Na poslání následně navazují hmotné (nemovitost a vybavení), nehmotné (normy), finanční a personální prostředky a také činnost a public relations dané instituce. Bez zajištění těchto prostředků se chod instituce neobejde. Jednotlivé prostředky se následně sdružují do funkce, což je vlastně reálný stav, který vyjadřuje, na kolik procent daná instituce plní své poslání. Každá instituce by se měla snažit být funkční na 100 %.

K účelu analýzy daných 6 institucionálních oblastí Farní charity Vlašim byl proveden terénní výzkum dané organizace. Farní charita Vlašim byla opakovaně navštěvována v rámci povinné diplomní praxe z důvodu získání veškerých potřebných informací. Nejčastěji používanými technikami sběru dat v rámci terénního výzkumu byly především techniky pozorování, rozhovorů a studia dokumentů.

Na samotném začátku povinné diplomní praxe navštívila autorka budovu Polikliniky Vlašim, kde má FCH Vlašim své hlavní sídlo. Zde měla možnost si prohlédnout veškeré místnosti, jež slouží k zajištění chodu organizace. Měla možnost pozorovat celkový chod organizace a zároveň vypomáhat s administrativou. V rámci praxe bylo dále navštíveno sídlo Charitního „obchůdku“, které je označováno jako místo vzájemné materiální pomoci. Zde se autorka měla možnost seznámit s chodem obchůdku a také s tím, co se děje se získanými financemi. Autorka se v rámci praxe zúčastnila několika akcí, jež byly charitou pořádány. Na akcích mohla pozorovat chování lidí jednak ze strany klientů a jednak ze strany zástupců organizace a také se přímo stát spoluorganizátorkou akce. Pozorovala, jak akce probíhají, jaké techniky spolupráce zaměstnanci charity volí, jaký je jejich přístup ke klientům a jaké mají tyto aktivizační služby na klienty efekt. V této části byla nejvíce využita technika pozorování.

Autorka byla dále seznámena se všemi povinnými pravidly, předpisy a řády, jež musí všichni zaměstnanci dodržovat a s účetnictvím, jež musí mít organizace svědomitě zpracované. Pro oblast norem, pravidel a finanční oblasti byla nejvíce využita technika studia dokumentů.

Sběr dat byl dále uskutečněn na základě rozhovoru s ředitelkou instituce Bc. Danielou Laloučkovou, vedoucími jednotlivých služeb a dalšími zaměstnanci. Dále pak s některými vybranými klienty a obyvateli města Vlašimi. V neposlední řadě byla data získána pomocí otevřených zdrojů: internet, média, kalendář akcí charity, reklama a recenze obyvatel.

V Tabulce 4 jsou zobrazeny jednotlivé funkcionální oblasti a k nim přiřazeny příslušné techniky sběru dat.

Tabulka 4: Funkcionální oblasti a techniky sběru dat

Funkcionální oblasti analýzy	Technika sběru dat
Normy	Studium dokumentů
Nemovitost	Pozorování, studium dokumentů, rozhovory
Vybavení	Pozorování, studium dokumentů, rozhovory
Personál	Pozorování, rozhovory
Finance	Studium dokumentů, rozhovory
Aktivity	Pozorování, rozhovory

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě pozorování, rozhovorů a studia dokumentů provedených v rámci terénního výzkumu jsou ohodnoceny jednotlivé funkcionální oblasti institucionální analýzy. V Tabulce 5 je vytvořena stupnice od 1 do 5 bodů, podle které jsou jednotlivé oblasti ohodnoceny. Oblasti jsou ohodnoceny dle toho, na kolik procent plní svou funkci. Čím větší množství bodů oblast získá, tím lépe svou funkci plní. V následující fázi jsou pak jednotlivé hodnoty v rámci každé oblasti zprůměrovány, čímž se následně získá celkové ohodnocení funkčnosti instituce. V závěrečné části výzkumné práce se bodové hodnocení převede na procento, čímž se zjistí na kolik procent plní Farní charita Vlašim své poslání.

Tabulka 5: Škála pro hodnocení funkčních oblastí

Bodové hodnocení	Stav	Slovní hodnocení
1	Zcela nevyhovující	Základní nedostatky, žádná pozitiva, instituce je ohrožena
2	Špatný	Převaha negativ, pozitiva jsou minimální, výrazné nedostatky
3	Průměrný	Pozitiva a negativa jsou v rovnováze, úroveň průměrná
4	Dobrý	Převaha pozitiv, negativa se vyskytují minimálně
5	Výborný	Negativa se nevyskytují, mimořádný stav

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Charakteristika města Vlašim

Obrázek 5: Žižkovo náměstí ve Vlašimi

Zdroj: Architektonický ateliér 2H, (2010)

Město Vlašim, obec s rozšířenou působností, se nachází ve Středočeském kraji, v jihovýchodní části okresu Benešov. V 17 kilometrové vzdálenosti od Vlašimi směrem na severozápad se rozprostírá město Benešov a 36 km ve stejném směru město Říčany. Směrem na jihozápad se ve vzdálenosti 36 km nachází město Tábor a 38 km jihovýchodně pak město Humpolec. Město se rozprostírá na území o velikosti 41,43 km² v mikroregionu

Podblanicko, jež nese název dle bájně hory Blaník (639 m. n. m.) Nachází se v mírně kopcovité krajině předhůří Českomoravské vrchoviny, v nadmořské výšce 370 m. n. m. a protéká jí řeka Blanice. Klima je zde mírně podhorské s tužšími zimami a hezkým létem. Místní krajina si doposud zachovala neporušený ráz, kde se vyskytuje mnoho vzácných druhů flóry a fauny. V nedaleké oblasti se nachází Chráněná krajinná oblast Blaník. (Atlasčeska.cz, 2015)

Na Obrázku 5 lze vidět dolní část Vlašimi – Žižkovo náměstí, které bylo v roce 2010 rekonstruováno z dotací Evropské unie. Dolní část je částí historickou. Horní část města pak tvoří převážně Husovo náměstí, Lidická a Komenského ulice. Horní část je poznamenána výstavbou panelových domů, jež proběhla v 70. letech 20. století.

4.2.1 Historie a současnost města

První zmínka o městě pochází již ze 14. století. Z roku 1318 pochází první zmínka o hradu nad řekou Blanicí, který byl vystavěn rodem Janoviců a z roku 1320 pak pochází první písemná zmínka o samotném městě. V roce 1363 byla Vlašim koupena rodem pánů z Jenštejna, ke kterým patřil druhý pražský arcibiskup a první český kardinál Jan Očko z Vlašimi. V letech 1443 - 1546 byl rodem Trčků z Lípy původní gotický hrad přestavěn na reprezentativní šlechtické sídlo. V té době byl také vystavěn ve městě gotický kostel sv. Jiljí. Roku 1775 byl založen v místě zámecké zahrady a údolí řeky Blanice zámecký park, který svou rozlohou 75 ha patří k největším zámeckým parkům ve střední Evropě, zároveň také spadá pod evropskou soustavu chráněných území Natura 2000. V roce 1945 byl pak zámek zestátněn a nyní je v majetku města. (Místopisný průvodce po České republice, 2015)

V roce 1895 bylo město napojeno na železniční síť. Následně pak roku 1914 byla spuštěna turbínová elektrárny firmy J. M. Voith, což výrazným způsobem pomohlo začínající pobočce firmy AEG. V roce 1918 ve Vlašimi dominoval obuvní průmysl a v roce 1935 se ve městě usídlila zbrojovka Sellier a Bellot, která je dodnes největší a nejvýznamnější firmou ve městě. V 70. letech 20. století byla značná část původní maloměstské zástavby obnovena a přestavěna v panelové sídliště. (Preislerová, Záborský, 2010)

V roce 2006 bylo město v rámci České republiky na prvním místě v čerpání z fondů Evropské unie. (Besperát, 2007)

Občanská vybavenost obce je velice dobrá. V oblasti kultury disponuje město kinem, městskou knihovnou, kulturním domem Blaník a regionálním televizním studiem. Co se týče oblasti školství, jsou ve Vlašimi mateřské a základní školy, střední odborné školy, a také gymnázium. Dále pak městský dům dětí a mládeže. Ke sportovnímu vyžití lze ve Vlašimi využít areál s koupalištěm, tenisové kurty, fotbalové stadiony, loděnice a sportovní střediska Sporthotel a Skatepark. Ve městě jsou k dispozici sportovní stadiony, hřiště pro různé sportovní aktivity, ale také zájmové spolky jako jsou hasiči či myslivci. V posledních letech došlo ve městě k uskutečnění mnoha projektů sloužících k revitalizaci a celkovému rozvoji centra města. Mezi nejdůležitější projekty lze řadit zejména projekt zaměřený na rekonstrukci historického náměstí v centru města, projekt obnovy vlašimského zámeckého parku nebo projekt zaměřený na zlepšení dopravní obslužnosti ve městě – rekonstrukce Nádražní ulice a samotné budovy nádraží.

4.2.3 Demografický vývoj

Město Vlašim, jakožto obec s rozšířenou působností (tvořena 49 obcemi), je přirozenou spádovou oblastí. Tato oblast nabízí větší množství pracovních příležitostí a také vyšší občanskou vybavenost. Na začátku ledna roku 2015 zde dle evidence Českého statistického úřadu žilo 11 764 obyvatel., z čehož bylo 5 727 mužů a 6 007 žen. (ČSÚ, 2015)

Ještě v roce 1950 žilo ve Vlašimi pouze 7 444 obyvatel. Za posledních 65 let se tedy počet obyvatel zvýšil o 4 320. (Místní akční skupina Posázaví, 2015)

V současné době není věkové složení obyvatelstva Vlašimi příliš příznivé. Ve městě převažuje starší obyvatelstvo nad dětskou částí populace. Tento jev se projevuje vysokou hodnotou indexu stáří a vysokým průměrným věkem, který překračuje hranici 40 let. V Tabulce 6 lze sledovat vývoj obyvatelstva mezi roky 2010 až 2014. Celkový počet obyvatel se od roku 2010 neustále mírně snižuje, v roce 2007 bylo ve Vlašimi ještě mírně přes 12 000 obyvatel. Tento jev může být zapříčiněn jednak obecně nízkou mírou porodnosti a jednak odlivem obyvatelstva za lepšími pracovními příležitostmi do větších měst. Z celkového počtu obyvatel se nejvíce obyvatel hlásilo k národnosti české (97 %), dále pak k národnosti romské, polské, vietnamské a dalším. (ČSÚ, 2010-2014)

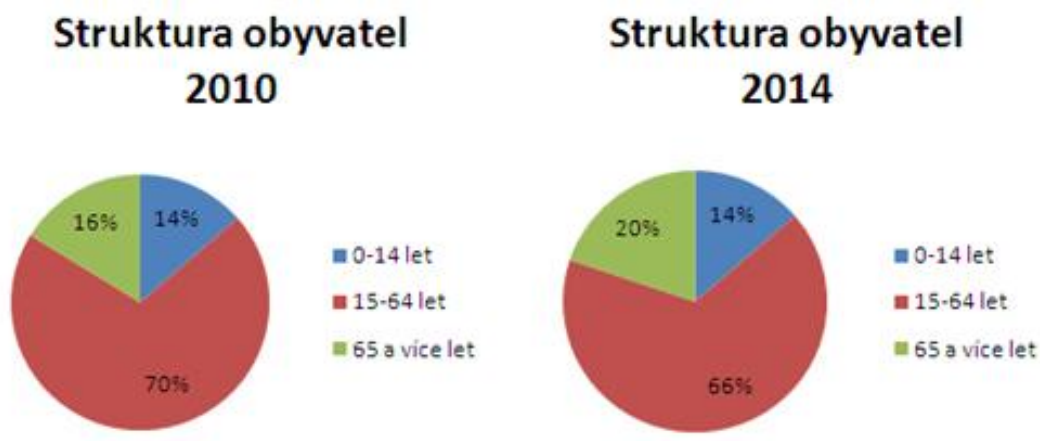
Tabulka 6: Počet obyvatel v letech 2010 - 2014

Rok	Počet obyvatel
2010	11 956
2011	11 867
2012	11 769
2013	11 767
2014	11 734

Zdroj: ČSÚ, (2010-2014), vlastní zpracování

Graf 8 zachycuje porovnání věkové struktury obyvatelstva města Vlašim v letech 2010 a 2014. Na tomto porovnání lze opět sledovat současný trend stárnutí obyvatelstva. V roce 2010 bylo ve Vlašimi 1 942 osob ve věku 65 let a více. V roce 2014 se tento počet navýšil o přibližně 400 osob. Počty starších osob se navýšily na úkor počtu osob v produktivním věku, tento počet se za sledované čtyři roky snížil o cca 600 osob. Ve skupině lidí ve věku 0-14 let došlo jen k výraznému poklesu, který se do výsledného grafu nepromítl. (ČSÚ, 2010-2014)

Graf 8: Porovnání věkové struktury obyvatel v roce 2010 a 2014

Zdroj: ČSÚ, (2010-2014), vlastní zpracování

4.3 Instituce zajišťující potřeby pro seniory ve městě Vlašim a jeho okolí

Ve městě Vlašimi a okolí působí několik institucí zabývajících se zajišťováním potřeb seniorů. V této části práce však budou vyjmenovány pouze ty, které mají sídlo přímo ve městě či jeho blízkém okolí a ty, jež sídlo v dané lokalitě nemají, avšak jejich působnost se na sledovanou lokalitu vztahuje. Pro přehlednost byly instituce rozděleny do dvou kapitol dle zřízení státním či nestátním sektorem.

4.3.1 Instituce zajišťující potřeby pro seniory – státní neziskový sektor

V rámci státního neziskového sektoru působí ve městě Vlašimi a jeho přilehlém okolí tři instituce zabývajících se zajišťováním potřeb seniorů. S přibývajícím vzdáleností se množství institucí výrazně zvyšuje, avšak pro účely práce budou v této sekci rozebrány pouze instituce zajišťující potřeby seniorů, které působí přímo ve městě či jeho blízkém okolí.

Seniory jsou využívány sociální, zdravotní a jiné služby ve formě pečovatelské služby, pobytové služby, osobní asistence či půjčovny kompenzačních pomůcek. V rámci regionu a jeho okolí jsou poskytovány zdravotně sociální pobyty, odlehčovací služby či domácí zdravotní péče.

Vyjmenované potřeby jsou v rámci státního sektoru zajišťovány těmito institucemi:

- Pečovatelská služba okresu Benešov
- Domov ve Vlašimi
- Nemocnice Rudolfa a Stefanie v Benešově, a.s.

Pečovatelská služba okresu Benešov – Pečovatelská služba začala působit v okrese již v 70. letech 20. století a pod její působnost spadá oblast celého okresu Benešov, tedy i města Vlašimi. Posláním organizace je pomoc a podpora v domácnostech klientů či ve střediscích osobní hygieny. Služba je zaměřena zejména na seniory se sníženou soběstačností v důsledku věku, zdravotního či chronického onemocnění. Cílem organizace je snaha o zachování dosavadního způsobu života v co nejvyšší možné míře a snaha odstranit či alespoň oddálit nutnost umístění seniora do pobytového zařízení. Pečovatelská služba okresu Benešov poskytuje vedle služeb pečovatelských také půjčovnu kompenzačních pomůcek či noclehárnu pro lidi, kteří se ocitli bez domova. (Pečovatelská služba okresu Benešov, 2015)

Zřizovatelem pečovatelské služby okresu Benešov je od roku 2007 město Benešov a právní forma je příspěvková organizace. Příspěvkové organizace zřizované městem se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. V čele příspěvkové organizace stojí ředitel, který je do funkce jmenován a odvoláván radou města.

Domov ve Vlašimi – Provoz Domova pro seniory ve Vlašimi byl zahájen v roce 1998 ve zrekonstruované budově bývalé nemocnice. Domov poskytuje sociální služby na základě Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Domov je příspěvkovou organizací zřizovanou Středočeským krajem. Příspěvkové organizace zřizované kraji se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákonem č. 129/2000 Sb, o krajích. Samotná budova domova se nachází v centru města Vlašimi, v blízkosti služeb a obchodů.

Posláním domova je zajištění důstojného života seniorům, kteří trpí sníženou soběstačností v podmínkách, které se co nejvíce blíží běžnému způsobu života. Cílem je zajistit klientovi podmínky pro vedení důstojného života, podporu v soběstačnosti a samostatnosti, aktivizaci uživatele či alespoň udržení aktuálního psychického či fyzického stavu. V rámci domova jsou poskytovány zejména služby ubytovací, poskytnutí stravy, pomoc při zvládání úkonů běžné péče o vlastní osobu, pomoc spojená s osobní hygienou, dále pak zprostředkování společenského kontaktu, sociálně terapeutická činnost, půjčovna kompenzačních pomůcek, aktivizační činnost a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Domov ve Vlašimi vedle těchto služeb poskytuje služby vedlejší. Senioři tak mohou využívat služeb ošetřující a zdravotnické péče, úschovnu finančních prostředků a cenností, nakupování, kadeřnictví, pedikúry a holení. (Domov ve Vlašimi, 2015)

Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, a.s. – Vznik nemocnice je datován na rok 1876, kdy došlo k přijetí usnesení fondu, který nemocnici zřizoval. V roce 1950 přešlo vlastnictví nemocnice do „rukou“ státu a zároveň došlo v tomto období k rozvoji mnoha nemocničních oddělení. Rokem 2002 byl otevřen nejmodernější gynekologicko-porodnický pavilon na území České republiky. Nemocnice je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Středočeský kraj. Působnost nemocnice je tudíž celokrajová. Posláním instituce je zajišťování kvalitní zdravotní služby na profesionální úrovni, důstojné zacházení s klienty zajištění pozitivního prostředí, čistoty prostředí a optimalizace

časů strávených čekáním. Nemocnice se snaží nabízet klientům také nadstandardní služby v oblastech, kde jsou požadovány nebo kde mohou pomoci zvýšit pozitivní vnímání instituce ze strany pacientů. Nemocnice nabízí seniorům, v rámci poskytování sociálních služeb odlehčovací služby (pobytová služba pro seniory se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického či zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v domácím prostředí, jejímž cílem poskytnou pečující osobě potřebný odpočinek) a zapůjčení rehabilitačních či kompenzačních pomůcek na určitou dohodnutou dobu. Sociálně slabým jedincům je umožněno využít služeb sociálního šatníku. Sociální šatník poskytuje potřebným klientům oblečení a vybavení ze sbírek občanů. (Nemocnice Rudolfa a Stefanie, a.s., 2014)

4.3.2 Instituce zajišťující potřeby pro seniory – nestátní neziskový sektor

Přímo ve městě Vlašimi a bezprostředním okolí působí a zároveň sídlí pouze jedna instituce zabývající se potřebami seniorů, jež je zřizována nestátním neziskovým sektorem. Touto institucí je Farní charita Vlašim. V rámci okresu Benešov, do kterého Vlašim spadá, lze ovšem využít služeb dalších organizací. Zmiňované organizace byly zvoleny z důvodu jejich působnosti v rámci celého okresu.

V podrobnějším popisu institucí je záměrně vynechána Farní charita Vlašim, která jako jediná sídlí přímo ve městě Vlašimi, tudíž je i zdejšími seniory nejvíce využívána. Farní charitě Vlašim bude věnována samostatná následující kapitola a bude na ní provedena institucionální analýza, na základě které bude posouzena, zda a nakolik procent plní své poslání. V případě potřeby budou v závěrečné části navržena opatření vedoucí ke zlepšení aktuálního stavu.

Potřeby seniorů jsou v rámci města Vlašimi a okolí zajišťovány těmito institucemi:

- Farní charita Vlašim
- ProFem o.p.s
- Ruah o.p.s.

ProFem o.p.s – Společnost ProFem se vyznačuje právní formou obecně prospěšná společnost a vznikla konce roku 1993 jako konzultační středisko ženských projektů. Zakladatelem je Marie Lienau, Pavla Frýdlová a Dr. Jiřina Šmejkalová. Statutárním orgánem společnosti je paní ředitelka Jitka Poláková. Společnost má hlavní sídlo v Praze, avšak

jedna z jejích poboček sídlí v Benešově, tudíž je pro obyvatele Vlašimi a okolí velmi dobře dostupná. Od svých počátků se společnost zaměřovala na domácí násilí v souvislosti s porušováním ženských práv. Oběťmi domácího násilí bývají zpravidla ženy (95 %), avšak mohou jimi být i muži (5 %). Domácí násilí je v mnohých případech páčáno právě na populaci seniorů. Posláním společnosti je celkové zlepšení stavu v oblasti domácího násilí a poskytnutí přímé pomoci ohroženým ženám a mužům. Poslání společnosti je naplňováno skrze jednotlivé cíle. (Profem, 2015A)

ProFem o.p.s. vydává informační publikace týkající se oblasti porušování lidských práv, pořádá workshopy, konference a přednášky, dále pak poskytuje poradenství, spolupracuje s médii a veřejností a spolupracuje s dalšími organizacemi, které se zabývají tímto problémem. ProFem pro své klienty zřizuje linku právní pomoci, osobní či internetové poradenství a Intervenční centrum. (Profem, 2015B)

Obecně prospěšné společnosti se řídí zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Přestože přijetím nového občanského zákoníku tato právní forma zanikla, již existující obecně prospěšné společnosti mohou v této právní formě pokračovat.

Ruah o.p.s – Společnost Ruah o.p.s. započala svou činnost v roce 2012. Jejími zakladateli jsou Mudr. Tereza Dvořáková, která je zároveň jednou ze zakladatelek hospicového hnutí v České republice, Bc. Hana Prchalová a Mgr. Marta Vacková. První ze zakladatelek v roce 2015 společnost opustila. Právní forma společnosti je obecně prospěšná společnost. Ruah o.p.s poskytuje sociální a zdravotní služby v domácím prostředí klientů a své služby poskytuje v celém okrese Benešov. Cílem společnosti je pomoci vážně nemocným a umírajícím lidem, zejména seniorům. Pomoc spočívá v poskytnutí volby klientovi, zda chce tyto obtížné chvíle strávit ve svém domácím prostředí obklopeným známými lidmi či v lůžkovém zařízení. Služby poskytované společností jsou především domácí hospicová služba, která představuje 24 hodinovou komplexní službu poskytovanou lékaři, zdravotními sestrami a psychologem. Dále pak domácí zdravotní péče prováděná zdravotními sestrami ve spolupráci s lékařem v domácnosti seniora. Klientovi jsou poskytovány zdravotní úkony tak, aby došlo k co nejrychlejšímu opětovnému uzdravení a získání soběstačnosti. Vedle těchto služeb společnost nabízí sociální poradenství a sociální služby (pomoc při osobní hygieně, podávání jídla, nákupu, s údržbou domácnosti, doprovod k lékaři apod.). (Ruah, 2015)

4.4 Farní Charita Vlašim

Obrázek 6: Logo Charity ČR

Zdroj: Farní Charita Vlašim, (2015A)

Farní charita Vlašim (logo organizace viz. Obrázek 6) vznikla v roce 1992 jako nástupce Křesťanského klubu žen. Farníci a farnice začali v této době organizovat dobrovolnické práce na pomoc seniorům a organizovat pravidelné sbírky šatstva pro potřebné občany. Rokem 2000 se změnila forma charity na formu profesionální a došlo k registraci terénní zdravotnické služby pro Vlašim a okolí. V roce 2008 byla služba rozšířena i do Benešova. Rok 2009 znamenal pro charitu registraci do rejstříku poskytovatelů sociálních služeb. Farní charita je nestátním humanitárním zařízením katolické církve. V roce 2010 byla nabídka charity rozšířena o služby osobní asistence a v roce 2012 o sociálně aktivizační služby pro seniory. Farní charita Vlašim je součástí organizací, které jsou sdružovány Charitou Česká republika, avšak disponuje vlastní právní subjektivitou. Zřizovatelem Farní charity Vlašim je Arcibiskupství pražské a její právní forma je církevní organizace. Církve a její účelová zařízení se řídí zákonem č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, v platném znění. Charita je řazena do institucionálního sektoru neziskové instituce sloužící domácnostem. (Farní charita Vlašim, 2015B)

Identifikační údaje

- Název zařízení: Farní charita Vlašim
- Sídlo: budova Polikliniky Vlašim, Lidická 1715, 258 01 Vlašim
- Právní forma: církve a náboženské společnosti
- IČO: 47084359
- Email: info@charitavlasim.cz
- Web: <http://vlasim.charita.cz>

4.4.1 Charta – poslání a cíle FCH Vlašim

Poslání Farní charity Vlašim vychází z pověření katolické církve, jež má za úkol šířit ve světě dobro, naději a spravedlnost. V tomto svém poslání následuje příklad Ježíše Krista, který během života sloužil mnoha potřebným lidem v nouzi, aby mohli žít svůj život v plnosti. Farní charita má za úkol poskytovat na území našeho regionu pomoc potřebným lidem. Poslání je uskutečňováno skrze sociální, materiální, psychickou, humanitární, rozvojovou a duchovní pomoc potřebným lidem. Pomoc je poskytována ve formě podpory a doprovázení. Poslání Farní charity Vlašim se současně zaměřuje na předcházení sociálního vyloučení u potřebných lidí a usiluje o spravedlivější podmínky ve společnosti. (Farní charita Vlašim, 2009)

Cíle FCH Vlašim:

- ochrana a zachování lidské důstojnosti
- poskytování pomoci v nouzi a v situacích ohrožení bez ohledu na pohlaví, politické přesvědčení, rodinné poměry, sexuální orientaci, zdravotní stav, sociální a ekonomické postavení, příslušnost k národnostní či etnické menšině, náboženství či kulturu
- pomoc v podněcování samostatnosti a svépomoci seniora
- respektování přirozeného prostředí seniora
- poskytování doplňkových služeb, v oblastech, kde síly jednotlivce či jeho blízkých nestačí nebo tam, kde je potřeba zajistit u služby odborný charakter
- respektování, ochrana a rozvíjení přirozených práv každého člověka (Farní charita Vlašim, 2009)

4.5 Farní Charita Vlašim – institucionální analýza

4.5.1 Normy

Základními dokumenty pro fungování Farní charity Vlašim, církevní neziskové organizace, jsou zakládací listina z roku 1996, jež je řízena zákonem č. 3/2002 Sb. o svobodě náboženské víry a postavení náboženských společností a Stanovy Arcidiecézní charity Praha z roku 1994. Tyto dokumenty vymezují činnost organizace, jednotlivé orgány, majetkové vztahy, správu majetku, definují zánik a stanovují závěrečná ustanovení. Zakládací listina byla v roce 2003 nahrazena zřizovací listinou.

Tento dokument vymezuje zřizovatele, sídlo právnické osoby, právní postavení, působnost právnické osoby, předmět činnosti, hospodaření, dobu trvání činnosti a odkazuje pro bližší specifikaci činnosti vnitřního členění na Stanovy FCH Vlašim, které nabyly účinnosti 20. 2. 2003. V roce 2009 byl vydán dodatek k zakládací listině z roku 2003, tímto dodatkem došlo k úpravě v oblasti řízení právnické osoby a ke změnám v právním postavení.

Nejdůležitějším dokumentem, ze kterého činnost FCH Vlašim vychází je Kodex Charity Česká republika, jenž definuje poslání a cíle, základní hodnoty a zásady, kterými se daná organizace řídí. Dále pak specifikuje charakter charitní služby, definuje odborné a osobnostní kvality pracovníků. Vymezuje práva a povinnosti, závazky a omezení charitních pracovníků. Kodex byl uveden do praxe 21. 1. 2009.

Dle slov ředitelky charity je velkým nedostatkem organizace, že nedisponuje vnitřním řádem, který by byl aktuální a sdružoval jednotlivé dokumenty vymezující práva a povinnosti všech interních a externích zaměstnanců a klientů organizace, organizační strukturu a podmínky za kterých se uskutečňuje poskytování veškerých služeb a jenž by řešil podmínky zacházení s majetkem organizace. Do budoucna je v plánu, tento dokument vytvořit.

Charita má vypracovaný Provozní řád střediska, jenž vymezuje adresu organizace, která ovšem nekoresponduje s adresou současnou. Na dokumentu je uvedena bývalá adresa sídla. Dále pak provozní dobu a poskytované služby. Poskytované služby nejsou bohužel v dokumentu blíže specifikovány, ani zde čtenář nenalezne odkaz na jiný dokument, kde by služby specifikovány byly. Poměrně dobře jsou zpracovány obecné podmínky pro poskytování zdravotních a sociálních služeb, podmínky pro ukončení či přerušování služby a podmínky pro podání stížnosti ze strany klienta. Bohužel tento provozní řád pochází z roku 2003, tudíž jsou informace v něm obsažené neaktuální. Od roku 2003 došlo v organizaci k významným změnám týkajících se nabídky služeb. Je tedy nutné vytvořit provozní řád zcela nový. Paní ředitelka si je vědoma, že tento provozní řád je zastaralý a že je potřeba se zaměřit na vytvoření nového, který by zahrnoval veškeré služby, které charita nabízí, avšak dodává, že v současné době na to není čas. Do budoucna je v plánu ho vytvořit.

Dalším důležitým dokumentem je Organizační řád, který stanovuje postavení a působnost organizace, její vnitřní členění a rozdělení na jednotlivé činnosti. Při tvorbě organizačního řádu je nezbytně nutné vycházet z jednotlivých činností a zařadit tyto činnosti do hierarchie organizace bez ohledu na to, kolik lidí tuto činnost vykonává. Organizační řád je závazný pro všechny zaměstnance organizace a seznámení se s ním musí každý zaměstnanec potvrdit svým podpisem. Organizační řád stanovuje zakladatele a předmět činnosti organizace, charakterizuje práva a povinnosti vedení společnosti, dále se zaměřuje na organizační uspořádání společnosti (útvary ředitele, oddělení zdravotních služeb, oddělení sociálních služeb, dobrovolníci), definuje hlavní pracovní náplně jednotlivých organizačních složek, stanovuje zásady řídicí činnosti, tedy povinnosti a práva ředitele a vedoucích pracovníků. V závěrečném ustanovení stojí datum začátku platnosti tohoto organizačního řádu, tedy 11. 11. 2009. V současné době by byla potřeba Organizační řád aktualizovat, jelikož Organizační řád, kterým charita v současné době disponuje, je zastaralý. Tento fakt lze usuzovat z toho, že na dokumentu je umístěna dřívější adresa sídla.

Dle slov paní ředitelky je na každý nadcházející rok sestavován plán činností. Ten je tvořen událostmi, které probíhají každým rokem a tvoří tak pomyslnou „kostru“ plánu a událostmi, jež jsou nové. Stálými událostmi jsou lednové Žehnání tříkrálovým koledníkům a samotná Tříkrálová sbírka, jarní a podzimní setkání seniorů, přednášky PhDr. Lesové, Májové slavnosti, semináře a výlety. Novými událostmi jsou myšleny konkrétní výlety na nová místa, nová témata besed, účastnění se nových projektů, zajišťování nových druhů aktivizačních činností, školení pracovníků atp.

Mezi další předpisy a směrnice, které má Farní charita Vlašim zpracované patří tyto následující:

- Pracovní řád ve Farní charitě
- Mzdová směrnice
- Vnitřní pravidlo zaměstnavatele ke stravování zaměstnanců
- Vnitřní pravidla pro výběr nových pracovníků
- Profesní rozvoj pracovníků a pracovního týmu
- Etický kodex pracovníka v sociálních službách

- Vnitřní předpis zaměstnavatele o používání motorových vozidel při pracovních cestách
- Používání služebních mobilních telefonů a prostředků pro přenos dat
- Vnitřní předpis zaměstnavatele o postupu při porušení povinnosti zaměstnancem
- Podpisový řád
- Skartační řád
- Standardy kvality
- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- Požární ochrana
- 1. pomoc + lékárnička
- Evidence a registrace pracovních úrazů
- Pokyny pro nebezpečnou situaci a postup při pracovním úrazu
- Nouzové a havarijní situace
- Kniha úrazů
- Řešení stížností a připomínek klientů

Oblast norem, jimiž se FCH Vlašim řídí, byla ohodnocena celkem 3,1 body. Jednotlivá dílčí hodnocení jsou uvedena v Příloze 1.

4.5.2 Zdroje financování

Farní charita Vlašim je nestátní nezisková organizace, jež spadá do kategorie církevní právnické osoby zřizované církví či náboženskou společností. Nejen pro ziskový, ale také pro neziskový sektor jsou finance velmi důležitou složkou, která zajišťuje plynulý chod organizace. Zatímco ziskový sektor financuje chod společnosti prostřednictvím výsledných zisků ze své činnosti (prodej statků či služeb), popřípadě investuje do prostředků zajišťujících zvýšení prosperity společnosti, získávání financí u neziskové sektoru je poměrně složitější. Cílem činnosti subjektů neziskového sektoru není zisk, nýbrž obecný prospěch. Nelze říci, že žádná činnost charity nepřináší zisk. Některé činnosti opravdu zisk přinášejí, avšak organizace není schopná produkovat takový objem zisku, jenž by byl dostatečný na pokrytí veškerých nákladů organizace. Charita je tak odkázána na jiné zdroje, které si obstarají a které tak pomáhají zajistit plynulý chod organizace. Možné zdroje financování neziskových organizací obecně byly zmíněny v teoretických východiscích práce v kapitole 3.5.1 Možnosti financování NNO.

V prvních letech existence Farní charity Vlašim byly finanční prostředky vynakládány pouze na samotný chod organizace. V souvislosti s rozšiřováním služeb, ke kterému v průběhu dalších let docházelo, se začal zvyšovat i objem potřebných financí, které už ovšem neplynuly pouze na zajištění samotného chodu organizace, nýbrž také na podporu jiných projektů. Pokud se zaměříme na vývoj celkových nákladů a výnosů v letech 2009 - 2014, můžeme si v Tabulce 7 povšimnout, že celkové náklady zajišťující chod organizace se od roku 2009 do roku 2014 zvýšily téměř o dvou násobek. Společně s rostoucími náklady se zvyšovaly i celkové výnosy. Výsledek hospodaření v jednotlivých letech, nebyl vždy kladný. V letech 2010, 2012 a 2014 byl hospodářský výsledek organizace negativní, avšak hodnoty kumulovaného součtu zůstávají ve všech jednotlivých letech kladné. Tento jev je zapříčiněn tzv. zpětným vyplácením dotací, tedy stavem, kdy dotace jsou organizaci vyplaceny zpětně po uskutečnění daného dotačního záměru.

Tabulka 7: Vývoj nákladů a výnosů v letech 2009 - 2014

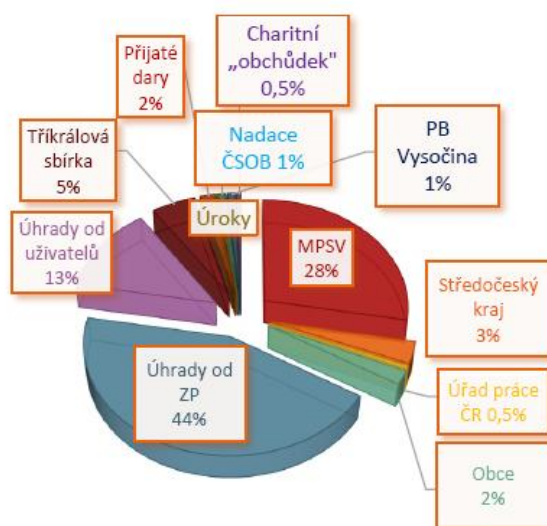
Ukazatel/Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výnosy (Kč)	2 809 540	2 653 041	3 252 590	3 449 318	4 669 777	4 724 005
Náklady (Kč)	2 486 812	2 835 576	3 332 143	3 652 592	4 579 730	4 761 148
Rozdíl (Kč)	322 725	-182 535	193 447	-203 274	90 047	-37 143
Kumulovaný součet (Kč)	322 725	140 190	333 637	130 363	220 410	183 267

Zdroj: Výroční zprávy FCH Vlašim 2009 - 2014

Jak již bylo řečeno, provoz organizace je zajišťován vícezdrojovým financováním. Mezi hlavní zdroje financování v posledních letech patří úhrady zdravotních pojišťoven, dotace od MPSV a úhrady od uživatelů. Vedle těchto hlavních zdrojů hospodaří charita také s finančními prostředky získanými z dotací Humanitárního fondu Středočeského kraje, města Vlašimi a okolních obcí, dále z vybraných peněz Tříkrálové sbírky, vlastní činností, z darů a dotací od úřadu práce. V roce 2014 získala charita díky své účasti v Národní potravinové sbírce potraviny od Potravinové banky kraje Vysočina, jež jsou na základě sociálního šetření vydávány potřebným lidem. Mimo jiné získala charita v tomto roce grant z Nadace ČSOB, díky kterému bylo uspořádáno 8 seminářů na téma finanční gramotnost.

Úhrady zdravotních pojišťoven slouží výhradně k pokrytí nákladu na provoz domácí zdravotní péče. Tento zdroj představoval v roce 2014 (viz. Graf 9) 44 % získaných financí. Na pokrytí nákladů provozu domácí zdravotní péče se dále podílí dotace od města Vlašimi a finance získané ve Tříkrálové sbírce. Dotace od MPSV činily v roce 2014 28 % celkových výnosů. Finanční prostředky získané z dotací MPSV slouží zejména k pokrytí nákladů sociálních služeb. Posledním hlavním zdrojem financí jsou úhrady od uživatelů, jež slouží jako úhrada za péči v rámci provozu sociálních služeb, cestovního a školení. V roce 2014 představovaly 13 % celkových výnosů. Ostatní zdroje se podílely na financování organizace nižší měrou.

Graf 9: Zdroje financování FCH Vlašim v roce 2014

Zdroj: Výroční zpráva FCH Vlašim 2014

V následující Tabulce 8 lze přehledně sledovat konkrétní částky jednotlivých výnosů instituce za uplynulý rok 2014. Celkové výnosy, jež činily 4 724 005 Kč, byly téměř všechny získány z již zmíněných tří hlavních zdrojů – úhrady zdravotních pojišťoven (2 084 076 Kč), dotace MPSV (1 318 000 Kč) a úhrady od uživatelů (606 301 Kč).

Ve sledovaném roce získala organizace dotaci z Humanitárního fondu Středočeského kraje ve výši 381 000 Kč určenou k pokrytí provozních nákladů projektu Sociálně aktivizačních služeb pro seniory. Dotace byla určena k čerpání v letech 2014 a 2015. Ke konci roku 2014 byla použita částka 151 260 Kč, která musela být ke konci roku zúčtována.

Celková částka získaná z Tříkrálové sbírky je rozdělena na dvě části – 65 % celkové částky slouží k pokrytí nákladů na předem stanovený charitní účel a zbylých 35 % slouží

jako podpora jiných neziskových zařízení. V roce 2014 byly tyto finance použity na podporu sociálních služeb a částečně na otevření Charitního „obchůdku“. Ze zbylých financí byla podpořena například činnost Diakonie Vlašim.

Mezi pravidelné dárcy FCH Vlašim patří jednak fyzické a jednak právnické osoby. Mezi ty nejvýznamnější se řadí firmy Sellier & Bellot a.s., Stejkr s.r.o., dále pak Farnost Čechtice, pan V. Toula, paní L. Hořínková, rodina Stolejdova a další.

Tabulka 8: Výnosy FCH Vlašim v roce 2014

Výnosy	Částka (Kč)
Úhrady zdravotních pojišťoven	2 084 076 Kč
MPSV	1 318 000 Kč
Úhrady od uživatelů	606 301 Kč
Tříkrálová sbírka	246 934 Kč
Středočeský kraj	151 260 Kč
Obce	95 360 Kč
Přijaté dary	85 045 Kč
Potravinová banka Vysočina	44 698 Kč
Nadace ČSOB	43 000 Kč
Charitní „obchůdek“	25 003 Kč
Úřad práce ČR	23 540 Kč
Úroky	788 Kč
Výnosy celkem	4 724 005 Kč

Zdroj: Výroční zpráva 2014, vlastní zpracování

Nyní se v následující Tabulce 9 zaměříme na přehled jednotlivých nákladů instituce za rok 2014.

Tabulka 9: Náklady FCH Vlašim v roce 2014

Náklady	Částka (Kč)
Osobní náklady	3 152 765 Kč
Služby	1 058 824 Kč
Materiál	306 000 Kč
Dary	142 329 Kč
Odpisy	37 851 Kč
Ostatní náklady	34 366 Kč
Daně a poplatky	29 013 Kč
Náklady celkem	4 761 148 Kč

Zdroj: Výroční zpráva 2014, vlastní zpracování

Ze zpracovaného přehledu nákladů je patrné, že nejvyšší položky nákladů jsou tvořeny osobními náklady a službami. Tyto dvě položky tvoří dohromady přibližně 4/5 celkových nákladů organizace. Osobní náklady, jež zahrnují mzdové náklady, zákonné sociální pojištění, ostatní sociální pojištění, zákonné sociální náklady a ostatní sociální náklady, představovaly ve sledovaném roce 3 152 765 Kč z celkových nákladů 4 761 148 Kč. Druhá nejvyšší položka rozpočtu je tvořena službami a představovala v roce 2014 částku 1 058 824 Kč. Do této položky jsou zahrnovány náklady na opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci organizace a nájemné a energie za pronajaté prostory. Celková částka za pronájem prostor nutných k zajištění služeb činila v roce 2014 200 244 Kč. Zbytek nákladů, jenž představuje přibližně 1/5 celkových nákladů, je tvořen spotřebou materiálu, dary poskytnutými jiným organizacím či osobám, odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, ostatními náklady v podobě pokut, penále, odpisů a daněmi a poplatky v podobě daně silniční a ostatních daní a poplatků.

Na základě rozhovoru s ředitelkou FCH Vlašim bylo zjištěno, že pro rok 2015 se na provoz organizace předpokládají poskytnuté finanční prostředky z MPSV v přibližné výši 1 500 000 Kč. Organizaci se dále podařilo vyjednat navýšenou dotaci od města Vlašimi z 88 000 Kč na 350 000 Kč. Vedle dotace od města Vlašimi počítá organizace také s dotacemi od okolních obcí v hodnotě přibližně 30 000 Kč. Hospodaření organizace bude

dále zajištěno prostřednictvím již získané dotace pro rok 2014 a 2015 z Humanitárního fondu Středočeského kraje, ze které pro účely hospodaření v roce 2015 zbývá 230 000 Kč. Dále pak z financí Tříkrálové sbírky, jež proběhla tradičně na začátku roku a byla v ní vybrána celková částka přibližně 400 000 Kč (cca 260 000 Kč pro hospodaření FCH Vlašim). Mimo poskytnuté dotace na zajištění provozu organizace, získala charita dar v hodnotě 42 000 Kč na nákup kompenzačních pomůcek z Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové.

Oblast financování byla ohodnocena celkem 4,5 body. Jednotlivá dílčí hodnocení jsou uvedena v Příloze 2.

4.5.3 Nemovitost, vybavení a lokace

Tato část analýzy je zaměřena na zhodnocení movitých a nemovitých statků, jež jsou nezbytně nutné pro zajištění chodu organizace a jsou v jejím přímém či nepřímém vlastnictví.

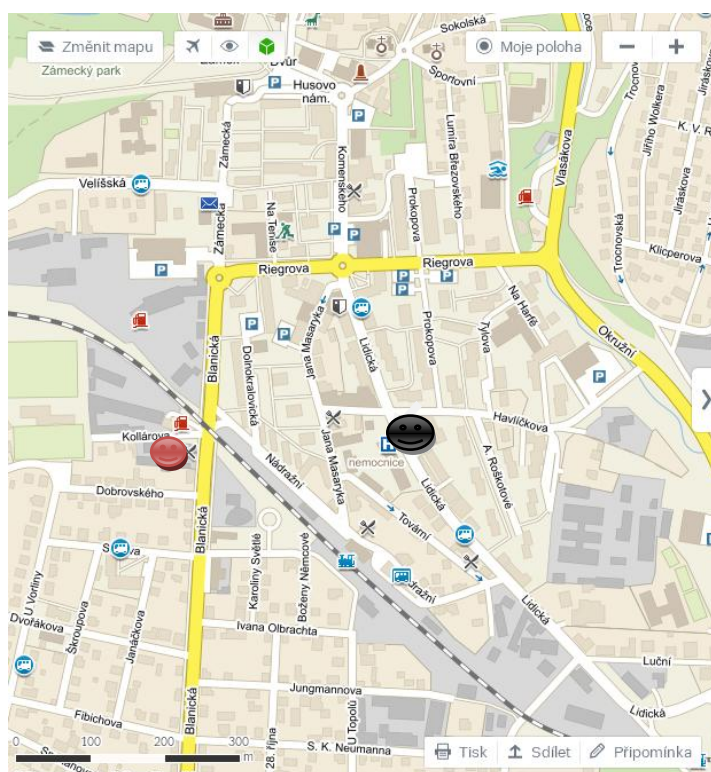
Farní charita Vlašim provozuje svou činnost ve třech budovách. Jedná se o budovu polikliniky ve Vlašimi v Lidické ulici, kde má charita své hlavní sídlo, budovu v Blanické ulici, kde sídlí Charitní “obchůdek” a budovu na Červených vršcích v Benešově, kde má charita pronajatou místnost, jež je využívána v rámci provozu domácí zdravotní péče Střediska Benešov. V roce 2015 došlo k rozsáhlé rekonstrukci objektu polikliniky, při které došlo k celkovému zateplení a výměně oken. Celá rekonstrukce stála město Vlašim 7,5 milionu korun.

Budova polikliniky se nachází v centru města (viz. Obrázek 7) v těsné blízkosti autobusového a vlakového nádraží, tudíž je pro potenciální klienty z Vlašimi i okolí velice dostupná. Poliklinika Vlašim disponuje bezbariérovým přístupem, tudíž i dostupnost kanceláří charity je pro seniorskou populaci bezproblémová, uvnitř budovy je výtah. Před budovou se nachází nově zrekonstruované parkoviště, které klientům zajišťují co nejsnazší dostupnost.

Druhou budovou v níž provozuje charita svou činnost je budova, v níž sídlí Charitní “obchůdek”. Budova je situována spíše v okrajové části města v sídlišti za tratí (viz. Obrázek 7). Prostoty se nachází v suterénu objektu soukromé osoby a byly charitě přenechány paní Pivoňkovou, která zde provozovala obchod s domácími potřebami

a charitě věnovala vnitřní zařízení. Kdyby cílovou skupinou Charitního „obchůdku“ byly pouze senioři, tak by jeho umístění v suterénu, do kterého je možný vstup pouze po strmých schodech, nebylo příliš vhodné, avšak obchůdek se soustředí na pomoc všem potřebným skupinám lidí a nakoupit či věnovat zboží může přijít kdokoliv. Vyjma potravin, které jsou vydávány zdarma na základě sociálního šetření probíhajícího v rámci činnosti Občanské poradny. Parkování je možné v okolních ulicích.

Obrázek 7: Schématická mapa umístění sídla FCH Vlašim a Charitního „obchůdku“

 sídlo FCH Vlašim sídlo Charitního „obchůdku“

Zdroj: Mapy.cz, (2015), vlastní zpracování

Poslední budovou, v níž probíhá provoz charity, je vila Mudr. Koláčného na Červených vršcích v Benešově. Tato budova ovšem slouží pouze pro zaměstnance domácí zdravotní péče Střediska Benešov. Klienti se ve veškerém jednání ohledně domácí zdravotní péče musí obracet na Středisko ve Vlašimi. Z tohoto důvodu zde nebude detailněji rozebírána dostupnost a lokace této nemovitosti.

V rámci budovy polikliniky má charita pronajato od města Vlašimi pět místností a záchod. Tři místnosti se nachází ve čtvrtém patře budovy a dvě zbylé místnosti ve druhém patře. Mezi místnosti ve čtvrtém patře patří kancelář ředitelky, kancelář občanské poradny a

sklad kompenzačních pomůcek. Ve druhém patře je pronajata místnost pro zdravotní sestry a jedna další místnost, která v minulosti sloužila pro provoz občanské poradny. V současné době je zatím volná a je využívána jako diskrétní konzultační místnost. V budoucnu bude sloužit jako prostor pro realizaci aktivizace seniorů. Obě kanceláře disponují poměrně kvalitním nábytkem a pozitivně hodnotím, že kanceláře jsou v těsné blízkosti, což zajišťuje rychlejší a snažší komunikaci mezi zaměstnanci. Kancelář ředitelky disponuje jednou kopírkou, dvěma stolními počítači a jedním notebookem. Tato kancelář je kanceláří tří zaměstnanců, tedy paní ředitelky, administrativní pracovnice a vedoucího terénních služeb. Zároveň kancelář slouží jako zasedací místnost při poradách. Kapacita kanceláře by byla vyhovující v případě, že by měla sloužit pouze jako kancelář. Místnost však slouží také k pravidelným poradám, kdy je potřeba vždy jeden stůl odebrat a připojit ke stolu uprostřed místnosti, což znamená, že zaměstnanec si musí pokaždé přesunout veškeré své věci na zem a po skončení porady opět přemístit stůl a své věci na původní místo.

Kancelář občanské poradny disponuje dvěma stolními počítači a jednou kopírkou, tato místnost je obsazena dvěma zaměstnanci - vedoucí občanské poradny a dva dny v týdnu je zde přítomna paní psycholožka. Vybavení kanceláří bylo charitě částečně přenecháno předchozím provozovatelem občanské poradny, částečně zakoupeno v bazarech a částečně financováno z peněz Tříkrálové sbírky. Kancelář působí velice příjemným a uspořádaným dojmem a pozitivně hodnotím i celkovou čistotu pracoviště.

Na stejném patře se nachází sklad kompenzačních pomůcek, což je úzká místnost v níž jsou rozloženy nejrůznější kompenzační pomůcky (invalidní vozíky, polohovací postel, francouzské hole, wc křeslo, pleny apod). Pomůcky jsou rozmístěny poměrně chaoticky, avšak při velikosti místnosti a množství pomůcek není příliš možností. Vedle tohoto skladu má charita pronajatý ještě druhý sklad kompenzačních pomůcek, jenž se nachází na pozemku fary vedle kostela sv. Jiljí. Převážná část pomůcek byla charitě darována či nakoupena z peněžních darů, dotací či sbírek. Mimo to využívá charita nákupu repasovaných pomůcek. Pro rok 2015 získala charita z Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové v rámci programu Senior grant na nákup kompenzačních pomůcek v hodnotě 42 000 Kč.

Ve druhém patře se nachází místnost zdravotních sester a prázdná místnost. Místnost zdravotních sester je vybavena starším nábytkem, ve kterém je uložen všechn

zdravotnický materiál, jedním stolním počítačem, jenž slouží pro potřeby vrchní sestry a stolkem se židlemi pro odpočinek sester. Kapacita místnosti je vzhledem k faktu, že sestry jsou převážnou část své pracovní doby v terénu, dostatečná.

Kladně bylo hodnoceno, že chodby polikliniky jsou udržované v čistotě, avšak jejich vybavení a výmalba byla posouzena negativně. Na chodbách jsou jen staré židle či lavice a bílé zdi, což na návštěvníka může působit nepříjemným až chladným dojmem. Do budoucna by bylo vhodné vymalovat zdi nějakou teplejší a živější barvou a přemýšlet o investici do nového vybavení.

Vedle pronájatých nemovitých prostor disponuje charita movitým majetkem v podobě užitkového mobilního automobilu značky Citroën Berlingo. Mobilní vůz byl zakoupen z financí domácí zdravotní péče v roce 2011 a slouží zejména jako záložní vozidlo pro účely domácí zdravotní péče.

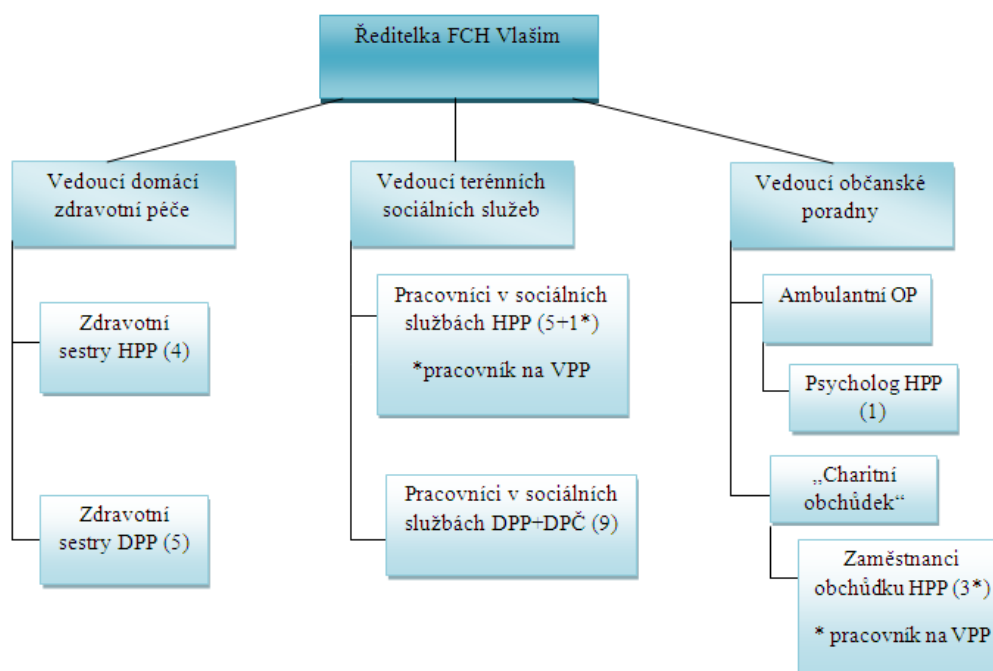
Oblast analýzy zabývající se nemovitostmi, vybavením a lokací byla ohodnocena celkem 4,2 body. Jednotlivá dílčí hodnocení jsou uvedena v Příloze 3.

4.5.4 Personální zajištění

Základem úspěšného fungování každé organizace je kvalitní personál, který je zajišťován stabilním a přátelským kolektivem pracovníků s dostatečnými zkušenostmi a vzděláním, kteří mají zájem prostřednictvím své práce rozvíjet celkový chod organizace.

Ve Farní charitě Vlašim pracují stálí zaměstnanci na hlavní či částečný pracovní poměr a dohodu o provedení práce či dohodu o pracovní činnosti. V současné době je ve Farní charitě Vlašim zaměstnáno 31 osob. Kolektiv pracovníků sestává z ředitelky organizace (1), vedoucích pracovníků (3), pracovníků v sociálních službách (15), sociálního pracovníka (1), zdravotních sester (8), zaměstnanců Charitního „obchůdku“ (3). Pro lepší přehlednost je na Obrázku 8 uvedena organizační struktura organizace.

Obrázek 8: Organizační struktura FCH Vlašim

Zdroj: Laloučková, (2015), vlastní zpracování

Pracovnice pro obchůdek společně s jednou pracovnící v sociálních službách byly získány pomocí programu Veřejně prospěšných prací u Úřadu práce. Program je řízen zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Jedná se o časově omezené pracovní příležitosti nejčastěji na období 12-24 měsíců a ve výběru jsou upřednostňovány osoby, jež jsou vedené nepřetržitě déle než 5 měsíců v evidenci uchazečů o zaměstnání. (Integrovaný portál MPSV, 2015)

Vedle stálých zaměstnanců využívá charita při pořádání nejrůznějších akcí práce dobrovolníků. Například Tříkrálové sbírky, která se koná na začátku každého roku, se již několik let pravidelně účastní 60 dospělých a 125 dětských dobrovolníků. Počet dobrovolníků na ostatních akcích je závislý na atraktivnosti akce a vnitřní zainteresovanosti každého člověka.

Jak lze sledovat v Tabulce 10, vývoj počtu zaměstnanců se v průběhu let zvyšuje. Počty zaměstnanců se zvyšují v závislosti na množství poskytovaných služeb. Na začátku roku 2009 pracovalo v organizaci 7 lidí. V průběhu roku však přešla pod správu charity

občanská poradna a počet zaměstnanců se zvýšil na 10. V roce 2010 začala charita provozovat službu osobní asistence, tudíž byly zaměstnání další 2 pracovníci. V roce 2011 se počet snížil na 11 z důvodu odchodu jedné pracovnice. V roce 2012 stoupl počet pracovníků na 19 z důvodu zřízení sociálně aktivizační služby. Rokem 2013 stoupla poptávka po zdravotnických a pečovatelských službách a mezi personál charity přibylo dalších 6 zaměstnanců. V roce 2014 byl FCH Vlašim zřízen Charitní „obchůdek“, ve kterém byly zaměstnání další 3 pracovníci. V současné době, v roce 2015, je v charitě zaměstnáno 31 pracovníků.

Tabulka 10: Vývoj počtu zaměstnanců v letech 2009 - 2015

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet pracovníků	10	12	11	19	25	28	31

Zdroj: Laloučková, (2015), vlastní zpracování

Požadovaná kvalifikace a praxe jednotlivých pracovníků je dána konkrétní pracovní pozicí. Pro všechny pozice je však nutné mít ukončené základní vzdělání.

Povinností zdravotních sester je, dle zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), se celoživotně vzdělávat. Každá sestra musí mít specializaci všeobecné zdravotní sestry a platné osvědčení, že může vykonávat svou práci bez lékařského dozoru. Dále pak musí vlastnit řidičský průkaz a osobní automobil, který bude mít k dispozici pro výkon své práce, a tří letou praxi s pacienty na lůžku.

Sociální pracovník musí mít vystudovaný obor sociálních prací zakončený minimálně vysokoškolským titulem bakalář či diplomovaný specialista. Praxe na tuto pozici není podmínkou.

Co se týče práce pracovníků v sociálních službách, je nutné mít minimálně ukončené základní vzdělání, které však bude doplněno akreditovaným kvalifikačním kurzem. U této pozice je však především nutné prokázat značnou dávku empatie a potřeby pomáhat potřebným lidem.

Zaměstnanec psychologické poradny musí mít ukončené vysokoškolské vzdělání v oboru psychologie a minimálně tři letou praxi v oboru.

Co se týče požadovaného vzdělání na pozici ředitelky Charity, je nutné mít vystudovaný obor sociálních prací zakončený minimálně vysokoškolským titulem bakalář či diplomovaný specialista. Současná paní ředitelka Bc. Daniela Laloučková do své funkce nastoupila s ukončeným středoškolským vzděláním s maturitou, s příslibem co nejbližšího doplnění požadovaného vzdělání.

FCH Vlašim jako zaměstnavatel má povinnost, dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, zajistit jednou za kalendářní rok každému pracovníkovi účast na vzdělávání v rozsahu minimálně 24 hodin, které upevní, doplní či obnoví jeho kvalifikaci. Z těchto 24 hodin je nutné, aby 8 hodin vzdělávání bylo akreditovaných u MPSV a zbylých 16 hodin vzdělávání lze zajistit v rámci organizace. Všichni zaměstnanci v současné době splňují požadované kvalifikační podmínky.

Důležitými aspekty při výběru nového pracovníka je splnění požadovaná praxe, celkový zájem o práci se seniory, čistý trestní rejstřík, řidičský průkaz a vlastní osobní automobil a zejména také loajalita k církevnímu typu organizace. U samotného výběrového řízení je přítomna psycholožka, která zkoumá vhodnost zájemce o práci. Po přijetí je každý nový zaměstnanec seznámen s Kodexem Charity, jenž obsahuje poslání, cíle, zásady a principy organizace, dále s dokumenty Požární ochrana a Bezpečnost a ochrana zdraví při práci. Každý nový pracovník musí být nutně seznámen s rizikovými situacemi, které mohou při výkonu práce nastat. Veškerý personál charity musí jednou ročně absolvovat školení o podání první pomoci a školení řidičů.

Současné personální zajištění FCH Vlašim bylo hodnoceno jako nedostatečné. Dle slov paní ředitelky charita v současné době postrádá zaměstnance na pozici projektového manažera, jelikož současná pracovnice odchází na mateřskou dovolenou. Dále koordinátora dobrovolníků, který by udržoval a rozvíjel vztahy s dobrovolníky. Charita v současné době postrádá také ekonoma, který by se staral o celkové hospodaření organizace. V současné době se hospodařením organizace zabývá externí firma. Mimo tyto neobsazené pozice je potřeba zaměstnat jednoho pracovníka na pozici zdravotní sestry a minimálně jednoho pracovníka na pozici pracovníka v sociálních službách. V důsledku nedostatečného personálního zajištění je FCH Vlašim nucena odmítat zájemce o služby.

Značný problém v zajišťování chodu organizace je spatřován v nedostatečném fungování managementu, který nemá dostatečné zkušenosti s organizací práce a vedením lidí. Vedoucí pracovníci nemají striktně vymezené kompetence a tedy ani odpovědnost v jednotlivých oblastech, v důsledku čehož dochází při řešení závažnějších problémů k mnoha nedorozuměním a také chybám. Na poradách tak často dochází k situacím, že všichni řeší všechno a ve výsledku nikdo neřeší nic. Z výše zmíněných důvodů bych organizaci doporučila uvažovat o zaměstnání nového člověka, který bude mít jednak dostatečné zkušenosti s vedením lidí a organizací práce na pracovišti a jednak se získáváním finančních prostředků. Vzhledem k nedávnému odchodu pracovnice, která se oblastí financování organizace zabývala, je velice nutné v co nejbližší době tuto pozici obsadit schopným člověkem. Jelikož je tato pozice pro udržení chodu organizace klíčová, mohlo by její dlouhodobější neobsazení mít pro její chod fatální důsledky. Vedle zaměstnání schopného pracovníka, který bude mít nejen sociální, ale především ekonomické znalosti, bych vedoucím pracovníkům doporučila doplňkové vzdělání manažerského chování ve formě kurzu či semináře, jež by jim mohlo pomoci stát se výkonným a efektivním vedením celé organizace. Do budoucna bych vymezila zástupce paní ředitelky, který bude mít rozhodovací pravomoc v době její nepřítomnosti.

Dalším nedostatkem FCH Vlašim je nedostatečně vyřešená bezpečnost zaměstnanců při jednání s rizikovými skupinami lidí, které je součástí sociálního šetření Občanské poradny. Na základě tohoto šetření je potřebným lidem zdarma přidělováno šatstvo a potraviny. V době praxe došlo k poškození majetku a napadení pracovnice, která odmítla vydat potraviny bez provedení tohoto šetření. Nikdo z pracovníků nevěděl, jak nastalou situaci řešit. Dle mého názoru by měla organizace ve spolupráci s policií vypracovat plán postupu při řešení podobných krizových situací.

Velice pozitivně byl naopak hodnocen personál zdravotních sester a pracovníků v sociálních službách, tedy pracovníků zaměstnaných na nižších úrovních. Tento personál má odpovídající kvalifikaci, je spolehlivý a odpovědný a dle slov paní ředitelky odvádí velice kvalitní práci.

Oblast personálního zajištění FCH Vlašim byla ohodnocena celkem 3 body. Jednotlivá dílčí hodnocení jsou k nahlédnutí v Příloze 4.

4.5.5 Činnost FCH Vlašim

Farní charita Vlašim poskytuje zdravotní a sociální služby zaměřené zejména na seniory a zdravotně postižené občany. Prostřednictvím poskytovaných služeb přispívá ke zkvalitnění jejich života. Organizace v rámci své činnosti nabízí potřebným občanům formy pomoci, jež se dají rozdělit do následujících tří okruhů:

- Sociální služby
- Domácí zdravotní péče
- Charitní činnost

V následující části práce bude zvlášť podrobněji rozebrán každý konkrétní okruh poskytovaných služeb.

Sociální služby

Poskytování sociálních služeb je upravováno zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tímto zákonem je tvořen právní rámec pro vztahy mezi lidmi a institucemi v případech, kdy je nutné zabezpečit pomoc či podporu lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci.

Sociální služby ve Farní charitě Vlašim jsou zajišťovány sociálními pracovníky a pracovníky v sociálních službách. Do tohoto okruhu spadají služby osobní asistence, občanské poradny, sociálně aktivizační služby pro seniory a zdravotně postižené osoby a služby pečovatelské.

Občanská poradna Vlašim – Vedoucí osobou občanské poradny, jež byla přijata pod správu charity v roce 2009, je paní Mgr. Iva Doubková. Poradna je otevřena každý všední den, přičemž návštěvní dny jsou rozděleny zvlášť pro objednané a neobjednané klienty. Posláním poradny je poskytovat jejím uživatelům informace týkající se řešení vzniklé nepříznivé situace. Snaží se o nastolení komplexního přístupu klienta k jejímu řešení. Posiluje povědomí o právech a povinnostech klienta a nabízí pomoc při hledání vhodné sociální služby. V neposlední řadě pak klientům pomáhá v uplatňování jeho oprávněných zájmů a potřeb a v případě potřeby nabízí asistenci či doprovod při jednání s úřady či jinými institucemi.

Občanská poradna Vlašim se řídí principy bezplatnosti, diskrétnosti, nestrannosti a nezávislosti. Principy bezplatnosti a diskrétnosti zaručují, že služba je poskytována

zdarma a uživatel zde může vystupovat anonymně, přičemž nemusí mít strach, že informace, které zde sdělí, budou předávány dalším osobám. Princip nestrannosti zaručuje, že služba bude poskytnuta všem lidem bez rozdílu a princip nezávislosti zaručuje nezávislost poskytování služby na státních či jiných organizacích, jež činnost poradny podporují finančně. Oblasti poradenství jsou zaměřeny zejména na oblast dluhového poradenství, sociální pomoci a zabezpečení, problematiku rodiny, mezilidských vztahů a bydlení, ochrany spotřebitele apod. Prostřednictvím poradny jsou organizovány vzdělávací semináře a přednášky týkající se oblasti finanční gramotnosti a psychologie.

Stejně jako v předešlých letech, tak i v roce 2014 byla poradna navštěvována zejména lidmi s problémy ohledně dluhů a exekucí. Pro obyvatele ve věku 50 let a výše byly proto ve Vlašimi a 8 okolních obcích uspořádány interaktivní semináře finanční gramotnosti s názvem „Půjčky, úvěry, body, bonusy, ... děkuji, nemám zájem.“ Počet návštěv poradny opět vzrostl (viz. Tabulka 11) a to i přes provádění sociálního šetření žadatelů o materiální pomoc. V roce 2014 byla Občanská poradna využita 302 klienty.

Tabulka 11: Počty návštěv Občanské poradny Vlašim v letech 2009 - 2014

Občanská poradna	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet návštěv	11	28	926	992	2 118	2 430

Zdroj: Výroční zprávy 2009-2014, vlastní zpracování

Osobní asistence – K registraci služby došlo v roce 2010, avšak její fungování začalo až v roce 2011. Vedoucí osobou služeb osobní asistence je pan Mgr. Libor Kočí, který je zároveň vedoucím veškerých terénních sociálních služeb. Tato služba je placená (viz. Tabulka 12) a představuje pro postiženého člověka způsob kompenzace, jenž mu umožňuje žít v domácím prostředí v rámci mezi běžným způsobem. Mimo to umožňuje pečujícím rodinám vést běžný společenský a pracovní život. Osobní asistence je cestou k zachování lidské důstojnosti. Služba je poskytována na základě uzavřené smlouvy a částečně hrazena uživatelem služby. Do 100 hodin za měsíc je klient povinen uhradit za každou hodinu 90 Kč. V případě užívání služby v rozsahu nad 100 hodin za měsíc, zaplatí klient 75 Kč za hodinu. V roce 2014 se na charitu s žádostí o pomoc obracely zejména rodiny, které se snažily zajistit svým blízkým takovou péči, která by umožnila

jejich setrvání v domácím prostředí. V tomto roce došlo k velmi výraznému nárůstu v počtu klientů, s čímž je spojen i výrazný nárůst počtu hodin (viz. Tabulka 13). Osobní asistent pomáhá postiženému seniorovi se zvládnutím běžných každodenních úkonů, které by postižený člověk vykonával sám, kdyby mu v tom nebránil jeho stav. Mezi tyto potřeby patří zejména potřeby biologického charakteru (jídlo, pití, hygiena, spánek, pohyb, domácnost atd.) a kulturního charakteru (nákupy, procházky, vzdělávání, styk s úřady atd.). V roce 2014 byla služba využita 49 klienty.

Tabulka 12: Ceny jednotlivých úkonů

Úkon	Cena
Doprovod klienta (lékař, procházka, nákup)	25 Kč/15 min
Doprava obědů (od místa vyzvednutí)	8 Kč/km
Přeprava klienta (včetně příjezdu do sídla organizace)	8 Kč/km

Zdroj: Farní charita Vlašim, (2015C), vlastní zpracování

Tabulka 13: Počet hodin služby Osobní asistence v letech 2011 - 2014

Osobní asistence	2011	2012	2013	2014
Počet hodin	1 202	2 590	4 030	7 300

Zdroj: Výroční zprávy 2011-2015, vlastní zpracování

Sociálně aktivizační služba – Vedoucí osobou sociálně aktivizační služby, jež funguje od roku 2012, je pan Mgr. Libor Kočí, vedoucí terénních sociálních služeb. Sociální aktivizace je služba sociální, poskytovaná seniorům zdarma. Cílem této služby je především aktivizace seniorů prostřednictvím volnočasových, zájmových a vzdělávacích aktivit jako jsou pořádané výlety, přednášky, besedy, koncerty, promítání. Dalším cílem je pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů seniora. Díky finanční podpoře z Humanitárního fondu Středočeského kraje může charita podporovat aktivizaci seniorů bohatou nabídkou programu. V roce 2014 bylo v rámci této služby uspořádáno 40 různých akcí, ale i individuálních návštěv v domácím prostředí. V tomto roce využilo službu 123

klientů. V Tabulce 14 lze sledovat výrazný nárůst v počtu intervencí. Od roku 2012, kdy služba začala fungovat, se tento počet zvýšil o 88 intervencí.

Tabulka 14: Počet intervencí v SAS v letech 2012 - 2014

SAS	2012	2013	2014
Intervence	24	72	112

Zdroj: Výroční zprávy 2012-2014, vlastní zpracování

Pečovatelská služba – Cílem pečovatelské služby je pomoci lidem, kteří z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení nejsou soběstační. Pomoc je prováděna v domácím prostředí klienta prostřednictvím poskytování následujících základních služeb:

- pomoc při zvládnání úkonů péče o vlastní osobu
- pomoc při osobní hygieně
- pomoc při zajištění či přípravě stravy
- pomoc při zajištění chodu domácnosti
- zprostředkování sociálního kontaktu

Služba je poskytována na základě písemné smlouvy a je poskytována celoročně každý den od 7 – 19 hodin. Jednotlivé úkony pečovatelské služby jsou hrazeny dle vyhlášky 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

V roce 2014 využilo službu 8 klientů z Vlašimi a okolí. Služba je registrovaná teprve od roku 2014, tudíž počet návštěv za rok není příliš vysoký (viz. Tabulka 15)

Tabulka 15: Počet návštěv v rámci pečovatelské služby v roce 2014

Pečovatelská služba	2014
Počet návštěv	250

Zdroj: Výroční zpráva 2014

Domácí zdravotní péče

Domácí zdravotní péče je služba poskytovaná pacientovi na základě doporučení registrujícího praktického či ošetřujícího lékaře prováděná ve vlastním sociálním prostředí. Prováděné výkony jsou dány vyhláškou Ministerstva zdravotnictví České republiky č. 331/2007 Sb., kterou je vydáván seznam zdravotnických výkonů spolu s bodovým

hodnocením. Veškerá zařízení, která mohou tuto péči poskytovat, jsou zajištěna zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. (Sekce domácí péče, 2008)

Vedoucí osobou domácí zdravotní péče je vrchní sestra paní Martina Svitáková. V rámci této služby jsou organizací zřizována dvě střediska – středisko ve Vlašimi a středisko v Benešově. Služba je určena lidem, jejichž zdravotní situace je taková, že již nestačí péče rodiny nebo lidem po operaci, u nichž není nutné nadále setrvávat v nemocnici. Poslední skupinou lidí, kterým je služba určena, jsou umírající lidé, kteří chtějí až do posledního okamžiku setrvat v domácím prostředí v blízkosti své rodiny.

Zdravotní péče je poskytována 1 – 3x denně 7 dní v týdnu, dle doporučení lékaře a je plně hrazena zdravotními pojišťovnami. V posledních několika letech, jak lze sledovat v Tabulce 16, se počet návštěv pohybuje přibližně na stejné úrovni.

Jelikož veřejnost včetně starostů, některých lékařů a zejména pacientů dosud neví, co mohou prostřednictvím služby získat, kdy na ni mají nárok, jak o ni požádat atd., byly v roce 2014 učiněny další kroky k rozvoji a zkvalitnění služby. V rámci rozvoje služby došlo k jednáním v okolních obcích, kde mohli pracovníci charity o službách informovat. V roce 2014 byla služba využita 368 klienty.

Tabulka 16: Vývoj počtu návštěv v rámci domácí zdravotní péče v letech 2011 - 2014

Domácí zdravotní péče	2011	2012	2013	2014
Počet návštěv	6 388	6 928	6 862	6 900

Zdroj: Výroční zprávy 2011-2014

Charitní činnost

Hlavním posláním Charity ČR je poskytování pomoci potřebným na území České republiky prostřednictvím poskytování sociálních a zdravotních služeb. Vedle těchto služeb poskytuje Charita ČR charitní služby sociálního charakteru. Těmito službami jsou zejména sklady oblečení, půjčovny kompenzačních pomůcek či chráněné dílny a centra mateřské pomoci. V rámci činnosti Farní charity Vlašim je provozována půjčovna rehabilitačních a kompenzačních pomůcek a místo vzájemné materiální pomoci.

Půjčovna rehabilitačních a kompenzačních pomůcek – Půjčovna nabízí seniorům, zdravotně postiženým, nemocným a lidem po úrazech či operaci cenově dostupné

zapůjčení kompenzačních a rehabilitačních pomůcek. Za zapůjčení je klientovi účtována záloha společně s půjčovným dle počtu dní, ve kterých má pomůcku zapůjčenou (viz. Příloha 7). Klient při převzetí pomůcky podepisuje tiskopis s vyúčtováním půjčovného. Co se týče počtu zapůjčených pomůcek, charita si nevede v této oblasti celkovou roční statistiku.

Charitní „obchůdek“ místo vzájemné materiální pomoci – V říjnu roku 2014 bylo otevřeno místo vzájemné materiální pomoci, které je mimo jiné výdejním místem potravin, jež jsou přidělovány na základě sociálního šetření a byly získány díky účasti v Národní potravinové sbírce. Vedoucí osobou Charitního „obchůdku“ je Mgr. Iva Doubková. Cílovou skupinou jsou ohrožené skupiny obyvatel, jako jsou osoby ohrožené sociálním vyloučením, osoby dlouhodobě nezaměstnané, osoby bez přístřeší atd. Do obchůdku lze darovat šatstvo, hračky, knížky či vybavení do domácnosti. Výtěžek z prodeje pak slouží k pokrytí nákladů na provoz a předem vyhlášený charitní účel.

Oblast činností, jež FCH Vlašim poskytuje, byla ohodnocena celkem 4,4 body. Jednotlivá dílčí hodnocení jsou uvedena v Příloze 5.

4.5.6 Public relations

Pojem public relations neboli tzv. PR pochází z angličtiny a lze jej přeložit jako „vztahy s veřejností“. Tato podkapitola se zabývá technikami a nástroji s jejichž pomocí Farní charita Vlašim vytváří a udržuje vztahy s veřejností, nahlíží na postoje veřejnosti a snaží se je ovlivňovat. Jedná se o sociálně komunikační cílevědomou a dlouhodobou aktivitu, která se vyznačuje obousměrností komunikace. Na jedné straně organizace poskytuje informace veřejnosti a na druhé straně od veřejnosti získávat zpětnou vazbu a další informace. Organizace prostřednictvím public relations působí nejen na vnější, ale i vnitřní veřejnost a snaží se vytvářet a udržovat s ní pozitivní vztahy, snaží se zvyšovat svou důvěryhodnost a vytvářet širší povědomí o organizaci. Cílem všech aktivit je budování dobré pověsti organizace. Důsledkem dobře vedeného PR jsou v rámci vnitřní veřejnosti spokojení zaměstnanci a v rámci veřejnosti vnější dobrá pověst a kladné ohlasy na činnost organizace, které mohou přilákat potenciální investory, donátory či sponzory. (Ftorek, 2012)

Zajišťování PR je prováděno interně nebo externě. Ve Farní charitě Vlašim, stejně jako ve většině neziskových organizací, je však prováděno interně, uvnitř společnosti. Externě

je pak prováděno skrze specializované PR agentury či komunikační agentury. V rámci české republiky jsou tyto agentury sdružovány především Asociací public Relations agentur.

Pro analýzu Farní charity Vlašim byly zvoleny oblasti, jež jsou považovány v souvislosti s daným subjektem za stěžejní v oblasti PR. Šedivý a Medlíková (2011) uvádí tyto oblasti ve své knize Úspěšná nezisková organizace.

Jedná se o oblasti:

- provoz webových stránek
- vydávání tištěných materiálů
- pořádání akcí
- komunikace s důležitými partnery a médii

Provoz webových stránek

Webové stránky Farní charity Vlašim jsou dostupné na odkazu <http://vlasim.charita.cz/>. Vzhled stránek je jednotný v rámci Charity ČR přibližně od roku 2010, kdy byla jednotnost doporučena zřizovatelem. Webovým stránkám dominuje červená a bílá barva.

Červená barva je nejvíce citově intenzivní barvou, která inklinuje k přehlížení ostatních barev, tudíž výběr bílé barvy je velice vhodný. Problémem volby červené barvy je v jejím vnímání zejména seniory, kteří s jejím vnímáním mívají, z důvodu zhoršeného zraku, problémy. Nejlepší variantou pro volbu pozadí textu je barva bílá, která je doporučována jako barva nejvhodnější. (Podnikání a obchodování na internetu, 2015)

Struktura stránek je velmi přehledná a jednotná. Uprostřed úvodní strany (viz. Obrázek 9) jsou sestupně dle data řazeny veškeré aktuální informace.

Obrázek 9: Náhled webových stránek Farní charity Vlašim

Zdroj: Farní charita Vlašim, (2015A)

Na stránkách je patrné dvojí menu, jednak menu vodorovné a jednak menu svislé. Vodorovný typ menu informuje uživatele o poskytovaných službách, kontaktech, plánovaných akcích, volných místech a obecných informacích o dané organizaci. Po otevření rubriky Služby se na stránkách zobrazí seznam všech poskytovaných služeb, který lze upravovat pomocí filtru Příjemci služby. Ten usnadňuje práci při hledání služby pro danou cílovou skupinu. Jednoduchost vyhledávání tedy hodnotím velice pozitivně. V rubrice Kontakty se nachází adresa zařízení, dvě telefonní čísla a emailová adresa. Dále seznam zařízení a seznam osob s telefonními čísly a emailovými adresami, které se však bohužel zobrazí až po dalším rozkliknutí. V rubrice se opět nachází seznam poskytovaných služeb, ten je však v rubrice kontakty naprosto zbytečný. Přehlednost této rubriky bych hodnotila jako méně zdařilou z důvodu umístění zbytečných informací a složitějšího nalezení informací. Rubrika Akce je naopak velice zdařilá, informace jsou zde zobrazeny dle termínů konání a lze opět využít filtr a vyhledávat tak jednotlivé akce dle jejich typu. V rubrice Volná místa lze dané pozice

vyhledávat pomocí nabízeného filtru, čímž je uživateli hledání maximálně zjednodušeno. Poslední rubrikou jsou všeobecné informace o historii Farní charity Vlašim.

V pravé části stránek se nachází svislé menu, jehož součástí je vyhledávač, který umožňuje uživateli rychlé a snadné hledání. Dále je zde možné najít informace o připravovaných akcích, způsobech, jak charitě pomoci, aktualitách, důležité dokumenty a formulář pro zasílání charitního zpravodaje do emailu. Některé informace se opakují v obou typech menu, což může působit trochu nepřehledně.

Podstatný nedostatek stránek lze shledat ve skutečnosti, že v žádné rubrice nelze dohledat poslání ani cíle organizace, jež jsou pro fungování stěžejní. Pokud by tyto informace chtěl uživatel znát, je nutné si otevřít nabízené dokumenty a v nich následně informace vyhledat.

Charita v rámci komunikace s širokou veřejností využívá služeb sociální sítě Facebook, čímž se snaží přiblížit svou činnost lidem žijícím ve virtuálním prostředí. Na úvodní stránce jsou však prezentovány pouze pořádané akce společně s fotodokumentací. Co se týče všeobecných informací a kontaktů, tak ty v rubrice informace chybí. Po důkladnějším hledání, lze pár informací najít, avšak ty jsou pro uživatele zcela nedostatečné. Pro získání kompletních informací je tedy nutné navštívit oficiální webové stránky. Potenciál facebookového profilu zůstává bohužel nevyužitý.

Vydávání tištěných materiálů

Vedle internetové propagace využívá Farní charita Vlašim ke své propagaci také tištěné materiály. Za účelem lepšího oslovení seniorské populace nebo populace ze sociálně slabších poměrů, která není příliš zvyklá používat k vyhledávání informací internetové zdroje nebo ani nemá možnost přístupu na internet, slouží tištěné materiály. V současné době využívá charita v rámci tištěných materiálů ke své propagaci tištěný letáček. Design letáčku je velmi podobný designu webových stránek. Opět zde dominuje červená a bílá barva. Celý text je napsán červenou barvou, což může na potenciálního klienta působit lehce agresivně a neutříděně. Obsahová stránka propagačního letáčku, jak lze sledovat na Obrázku 10, nabízí aktuální informace týkající se poskytovaných služeb. Nabízené služby jsou v letáčku charakterizovány tak, aby jedinec, kterému se letáček dostane do rukou, získal rychlou a jasnou představu o činnosti charity. Jedinec tak vedle představy o činnosti získá také informace o jednotlivých kontaktech či otevíracích dobách. Propagační materiál v podobě letáčku je distribuován zejména do ordinací lékařů ve městě

Vlašimi a v okolních obcích, dále je umístěn přímo ve vstupní hale polikliniky a po celém jejím objektu.

Obrázek 10: Propagační letáček FCH Vlašim

Zdroj: vlastní zpracování

Vedle propagačního materiálu ve formě letáčku využívá charita ke své propagaci další tištěné materiály, které jsou vydávány převážně jako pozvánka na určitý typ akce. Například v roce 2015 byl vytvořen tištěný propagační materiál na oslavu výročí 15 let domácí zdravotní péče (viz. Příloha 9). Mimo to jsou každým rokem vydávány Výroční zprávy, ve kterých jsou prezentovány jednotlivé nabízené služby, počty klientů, náklady a výnosy organizace a další informace. Výroční zprávy jsou dostupné na internetových stránkách či v kanceláři FCH Vlašim.

Pořádání akcí

V rámci činnosti charity jsou pravidelně pořádány aktivizační programy a akce pro seniory. Akce zaměřené pouze na propagaci a zajištění kontaktu s veřejností však nejsou příliš časté. Nejčastěji jsou propagační akce součástí jiných akcí, avšak probíhají i akce zaměřené výhradně na vytváření či udržování vztahů s veřejností.

Pravidelně pořádanou PR akcí je prezentace služeb na Májových slavnostech probíhajících každým rokem v květnu v zahradě zámeckého parku. Charita zde má svůj prezentační stánek, ve kterém jednak představuje své služby, vyhlašuje soutěže nebo zdarma zájemcům poskytuje měření tlaku atd. V letošním roce proběhl v rámci Charity Den otevřených dveří spojený s výstavou fotek nazvanou „Jsme z jedné planety“. Na této akci proběhla prezentace služeb, které charita poskytuje potřebným seniorům. Lidé měli také možnost nahlédnout do prostor, v nichž zaměstnanci pracují, a v závěru celé akce byl vyhrazen

prostor k zodpovězení otázek, jež návštěvníky zajímaly. Jak již bylo řečeno, ve většině případů je propagace součástí jiných akcí. V roce 2015 byly PR aktivity součástí následujících akcí: Den Charity, Benefiční koncerty pořádané v Kulturním domě Blaník, festival Popenec, kde probíhá prezentace nejrůznějších poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb ve Vlašimi a okolí nebo akce na oslavu 15 let domácí zdravotní péče.

Komunikace s důležitými partnery a médii

Poslední důležitou oblastí v zajišťování styku s veřejností je komunikace s důležitými partnery a médii. Komunikací s významnými partnery je myšleno především získávání a informování sponzorů o činnosti organizace. Součástí komunikace s partnery jsou také prezentace určené potenciálním donátorům jakými je město Vlašim a okolní obce, Středočeský kraj, MPSV a další ministerstva, Evropská unie a další investoři. Veškerým donátorům jsou předkládány výroční zprávy, zasílána pravidelná pozvání na pořádané akce a je jim průběžně prezentována organizace za účelem získání nových či dalších financí na podporu hospodaření neziskové organizace.

Komunikaci s médii není v rámci zajišťování styku s veřejností příliš častá. V posledních letech vyšlo několik článků v regionálním Benešovském deníku, jež čerpá informace z „newsletterů“ zasílaných do emailových schránek přihlášeným odběratelům. Dále pak byl v Českém rozhlase odvysílán rozhovor s ředitelkou organizace Bc. Danielou Laloučkovou a sociální pracovnící Danou Kucharčíkovou o poslání a činnosti Charitního „obchůdku“.

Oblast PR byla ohodnocena celkem 3,6 body. Jednotlivá dílčí hodnocení jsou k nahlédnutí v Příloze 6.

5 Zhodnocení výsledků výzkumu

Cílem předložené diplomové práce, jenž byl vytyčen již na samotném začátku, bylo zhodnocení činnosti FCH Vlašim na základě institucionální analýzy dle B. Malinowského. Pro účely analýzy bylo zvoleno 6 funkcionálních oblastí, jež byly postupně podrobeny terénnímu výzkumu. Odpovědi na otázky zda a na kolik procent plní organizace své poslání byly stanoveny na základě studia norem, předpisů a směrnic, jimiž se daná organizace řídí, analýzy ekonomického zabezpečení, analýzy nemovitostí, vybavení a dostupnosti organizace, analýzy personálního zabezpečení, analýzy aktivit, jež organizace nabízí svým klientům a analýzy vztahů s veřejností. Každá z vyjmenovaných funkcionálních oblastí byla podrobně analyzována a následně patřičně bodově ohodnocena. V Tabulce 17 jsou shrnuta celková hodnocení jednotlivých zkoumaných oblastí a následně vytyčeno celkové hodnocení činnosti FCH Vlašim.

Tabulka 17: Celkové hodnocení činnosti FCH Vlašim

Celkové hodnocení jednotlivých funkcionálních oblastí FCH Vlašim	
Prvek hodnocení	Počet bodů (1-5)
Normy	3,1
Zdroje financování	4,5
Nemovitost, vybavení, lokace	4,2
Personální zajištění	3
Činnost	4,4
Public relations	3,6
Celkové hodnocení činnosti FCH Vlašim	3,8 bodů

Zdroj: vlastní zpracování

Činnost FCH Vlašim byla celkově ohodnocena 3,8 body z maximálně možných 5 bodů. Toto ohodnocení se nejvíce blíží známce 4, která představuje stav dobrý, kdy převažují pozitiva a negativní jevy se vyskytují pouze ojediněle a neohrožují tak dosahování účelu a poslání FCH Vlašim. Celkově dosažené ohodnocení 3,8 bodů představuje mírně nadprůměrnou úroveň fungování organizace. Po převedení bodové ohodnocení na procenta

bylo zjištěno, že organizace plní své poslání ze 76 %. FCH Vlašim tedy plní své poslání přibližně ze tří čtvrtin, což znamená, že své poslání plní dobře, avšak jsou zde určité rezervy, jimiž je třeba se zabývat. Následující část kapitoly bude zaměřena na shrnutí všech hodnocení jednotlivých zkoumaných složek organizace a možná doporučení, jež by poukázala na nedostatky organizace a pomohla by zmírněním či úplným odstraněním nedostatků zvýšit celkovou úroveň fungování organizace.

Oblast norem, směrnic a řádů, jimiž by se FCH Vlašim měla řídit, byla ohodnocena 3,1 body, což značí průměrný stav. Pozitivně byl ohodnocen zejména obsah, formulace a pečlivost zpracování základních dokumentů organizace jako jsou Zřizovací listina, Stanovy Arcidiecézní Charity Praha a Kodex Charity. Tyto dokumenty jsou zpracovány velmi kvalitně a umístěny komukoliv k nahlédnutí na internetových stránkách charity a v kanceláři ředitelky organizace. Vedle kvalitně zpracovaných základních dokumentů byl pozitivně hodnocen také roční plán činnosti, jenž je sestavován vedoucími zaměstnanci na každý následující rok. Roční plán je zpracován velmi přehledně a pečlivě, díky čemuž představuje významné zjednodušení při plánování akcí během celého roku. Velký nedostatek byl naopak shledán ve zpracování Vnitřního řádu, jenž zcela chybí a dle slov paní ředitelky není ani v současné době čas jej vytvořit a Organizačního řádu, jenž obsahuje zastaralé informace a některé části by bylo potřeba rozebrat detailněji. Nedostatečně vypracované jsou také některé interní směrnice jako například Provozní řád. Provozní řád, který má charita vypracovaný je neaktuální a chybí v něm tudíž řada podstatných informací ohledně nabízených služeb. Podobně jsou na tom i některé ostatní interní směrnice a řády. Všichni pracovníci jsou s pravidly a normami seznámeni a svědomitě se jimi řídí, ovšem i v této oblasti byly ubrány body z důvodu seznámení pracovníků s neaktuálními dokumenty. Autorka práce by doporučovala přijmout administrativního pracovníka, který by veškeré normy, předpisy a řády přepracoval a aktualizoval dle současné potřeby a následně by bylo potřeba všechny zaměstnance s aktuálními dokumenty seznámit.

Oblast financí je velmi důležitou složkou sloužící k zajišťování samotného chodu organizace. Tato stránka organizace byla ohodnocena 4,5 body, čímž se stala nejlépe hodnocenou zkoumanou oblastí. Financování je zajišťováno vícezdrojovým financováním a samotný způsob získávání financí a efektivita je hodnocena na velmi vysoké úrovni. Charita se snaží oslovovat co nejširší spektrum potenciální donátorů, investorů a sponzorů,

což bylo autorkou práce hodnoceno velmi kladně. V současné době se zaměřuje především na menší dárce na úrovni fyzických a právnických osob a větší donátory či sponzory na úrovni obcí, krajů a státu. Charita je úspěšná zhruba v polovině případů. Tento jev byl zapříčiněn zejména kvalitním a zkušeným personálem v podobě pracovnice Dany Kucharčíkové, jež se ve spolupráci s ředitelkou organizace soustavně a důkladně touto oblastí zabývala. Tato pracovnice ovšem v nedávné době odešla na mateřskou dovolenou a charita za ni prozatím nenašla přijatelný zástup. V současné době je potřeba, aby se vedení organizace začalo důkladně tímto problémem zabývat a již ho neodkládalo na pozdější dobu. Na efektivním získávání financí totiž stojí činnost celé organizace. Získané finanční prostředky jsou rozdělovány poměrně účelně a efektivně. Celkové hospodaření organizace probíhá výhradně dle zákona a bylo hodnoceno jako lehce nadprůměrné s převahou pozitiv. Charita se doposud nepokoušela o získání dotací ze strukturálních fondů EU, doporučením autorky by bylo se více na tuto oblast zaměřit. Například z Evropského sociálního fondu by bylo možné s kvalitním projektem žádat o určité finanční prostředky například pro oblast personálního zajištění v rámci Operačního programu Zaměstnanost 2014 - 2020.

Oblast nemovitostí, vybavení a lokace byla ohodnocena 4,2 body. Charita provozuje svou činnost ve třech různých budovách, z čehož byly podrobněji analyzovány pouze dvě z nich. Budova hlavního sídla byla hodnocena na velmi vysoké úrovni zejména, co se týče vybavení jednotlivých pronajatých místností. Vybavení je ve velmi dobrém stavu, kvalitní a vhodné. Samotná budova Polikliniky Vlašim, kde má charita své hlavní sídlo, byla v nedávné době nově zrekonstruovaná, tudíž je její celkový stav také velmi dobrý. Budova disponuje bezbariérovým přístupem, velkým parkovištěm a výbornou dostupností. Negativně byly hodnoceny společné prostory polikliniky, které jsou ve velmi špatném stavu. Vnitřním prostorám by celková modernizace zejména, co se týče vybavení a výmalby jistě prospěla. Charita by se měla skrze vedení polikliniky více snažit na tyto nedostatky upozorňovat a snažit se tak o jejich nápravu. Množství, řešení a vhodnost jednotlivých místností, jimiž charita disponuje, jsou pro její potřeby dostačující. Jediným možným doporučením by bylo přesunout do budoucna pravidelné porady do místnosti občanské poradny, kde jsou pro ně vhodnější kapacitní podmínky. Druhou hodnocenou budovou byla budova Charitního "obchůdku". Budova je umístěna na okraji města, tudíž je její dostupnost mírně horší než dostupnost hlavního sídla. Samotná budova je v dobrém

stavu a její kapacita je pro účely provozu dostačující. Velký nedostatek byl ovšem shledán v absenci bezbariérového přístupu, kdy je vstup do budovy možný pouze po poměrně strmých schodech. Někteří lidé tak nemají šanci se do “obchůdku” ani podívat. Vybavení je v celkově dobrém stavu a bylo hodnoceno jako výborné. Místnosti jsou kapacitně dostatečné, vhodné k dané činnosti a v dobré kvalitě.

K zajištění úspěšného fungování organizace je zapotřebí kvalitní personál, jenž bude splňovat potřebné kvalifikační nároky a bude v takovém počtu, aby mohl uspokojit potřeby klientů a tím plnit samotné poslání organizace. V rámci analýzy a hodnocení personálního zajištění, bylo zjištěno, že tato oblast fungování organizace je oblastí nejslabší. Celkově byla ohodnocena pouze 3 body. Konkrétní nedostatky a doporučení byly důkladně rozebrány v kapitole 4.4.4 Personální zajištění. V této části se autorka zabývala zejména nedostatečným personálním zajištěním, v důsledku kterého je organizace nucena odmítat zájemce o služby. V současné době je potřeba se zajištěním dostatečného množství zaměstnanců více zabývat. V nedávné době dokonce odešla pracovnice, jež se zabývala získáváním financí a charita za ni doposud nenašla náhradu. Zajištění finančních zdrojů je pro chod organizace klíčové, proto je velmi důležité v co nejbližší době za ni adekvátní náhradu získat. Další velký problém byl shledán v nedostatečném fungování managementu. Vedoucí pracovníci FCH Vlašim nemají dostatečné zkušenosti s organizací práce a vedením lidí. Bohužel mezi nimi nejsou ani striktně vymezené kompetence v důsledku čehož dochází často k chybám a nedorozuměním. Doporučením autorky bylo co nejbližší doplnění znalostí v oblasti manažerského chování například v podobě kurzu či semináře a jasnější vymezení jednotlivých kompetencí. FCH Vlašim nemá dostatečně vyřešenou bezpečnost svých zaměstnanců zejména, co se týče zaměstnanců občanské poradny, kteří jednají s rizikovými skupinami lidí. Organizace by dle názoru autorky měla vypracovat ve spolupráci s Policií ČR plán postupu jednání v krizových situacích. Nejlépe hodnoceným prvkem této oblasti byla kvalifikace a odbornost všech ostatních pracovníků.

Druhou nejlépe hodnocenou oblastí je samotná činnost, kterou charita realizuje, aby dosáhla naplnění svého poslání. Tato oblast byla ohodnocena 4,4 body. V posledním sledovaném roce zahrnovala činnost organizace služby sociální, domácí zdravotní péče a charitní služby. V rámci sociálních služeb mohou zájemci využít služeb občanské poradny, osobní asistence, sociálně aktivizační služby a pečovatelské služby. Počet klientů a návštěv v rámci sociálních služeb se každým rokem zvyšuje, jelikož se charita neustále

snaží své služby zlepšovat a rozvíjet. Počet klientů a návštěv domácí zdravotní péče v posledních několika letech mírně stagnuje. Tento jev je zapříčiněn zejména z důvodu nižší informovanosti starostů, lékařů a zejména pacientů, kteří dosud přesně neví, co mohou prostřednictvím služby získat, jak a kdy o ni požádat. Skrze činnost FCH Vlašim je však zajišťována ve Vlašimi a okolních obcích postupná osvěta. V rámci charitní činnosti mohou zájemci využít služeb Charitního “obchůdku” či půjčovny kompenzačních a rehabilitačních pomůcek. Tato činnost charity byla též hodnocena velmi pozitivně a to zejména z důvodu neustále rostoucího počtu podpořených klientů, vysoké úrovně kvality služby a zejména výraznému přispění k naplnění stanoveného poslání organizace. Všechny druhy činností, jež charita nabízí, jsou prováděny na velmi vysoké úrovni, a tudíž byly hodnoceny velmi pozitivně. Jediným možným doporučením by bylo do budoucna uvažovat o rozšíření sociálně aktivizačních služeb například o klub seniorů, který by zájemci mohli pravidelně navštěvovat. Žádné takové místo, kde by se mohli senioři pravidelně setkávat, ve Vlašimi ani blízkém okolí není, tudíž by zavedení takové služby pokrylo nedostatečnou nabídku a zároveň pomohlo upevnit pozici organizace v daném regionu.

Poslední zkoumanou oblastí, jež byla k původnímu konceptu institucionální analýzy přidána, byla oblast zabývající se vztahy s veřejností. Oblast PR byla ohodnocena 3,6 body. Detailní analýze byly postupně podrobeny webové stránky, tištěné materiály, pořádané akce a komunikace s důležitými partnery a médii. Velmi pozitivně bylo hodnoceno množství využívaných technik a nástrojů, jež je nadměru dostatečné. Na základě rozhovorů s obyvateli města Vlašimi a okolí a některými klienty FCH Vlašim byly taktéž velmi pozitivně hodnoceny postoje vůči organizaci. Lidé, kteří činnost charity znají nebo s ní mají osobní zkušenost, ji hodnotí velmi pozitivně. Množství donátorů, investorů a sponzorů, kteří byly získáni na základě PR aktivit, bylo ohodnoceno také jako dobré. V rámci posledního konání Májových slavností byla uskutečněna soutěž, v rámci které lidé odpovídali mimo jiné na otázky týkající se povědomí o činnosti organizace. Z výsledků soutěže vyplynulo, že s činností FCH Vlašim je seznámena přibližně polovina z nich (cca 500 dotázaných). Celková efektivita a kvalita využívaných technik a nástrojů byla ohodnocena jako průměrná. Jelikož se však jedná o neziskový sektor, je dle názoru autorky vyvíjená iniciativa na budování vztahů s veřejností dostatečná. Jediným možným doporučením by bylo více propracovat síť distribučních míst pro umístění propagačních

tištěných letáků. Neomezovat se pouze na lékařská zařízení, nýbrž zařadit i ostatní místa, kde je vyšší koncentrace lidí (nádraží, pošta, lékárna atd.).

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo zmapovat veškeré možnosti zajišťování potřeb seniorů ve městě Vlašimi a jeho blízkém okolí, přičemž velký důraz byl kladen na roli nestátního neziskového sektoru. Následně pak na vybrané instituci provést institucionální analýzu dle polského sociologa Bronislava Malinowského. Pro účely analýzy byla zvolena Farní charita Vlašim, jež má své hlavní sídlo ve městě Vlašimi a v rámci zkoumaného regionu je jediným zařízením takového typu. Cílem práce bylo na základě provedené analýzy zjistit, zda a na kolik procent zvolená instituce plní poslání, pro které byla zřízena. Farní charita Vlašim díky povaze nabízených služeb a charakteru neziskovosti získává v daném regionu svou jedinečnost a výjimečnost. Z výsledků, jež vyplynuly z terénního výzkumu na základě rozhovorů, pozorování a studia dokumentů, bylo zjištěno, že FCH Vlašim plní své poslání ze 76 %. V závěrečné části výzkumu byly formulovány výsledky a doporučení pro celkové zlepšení fungování organizace.

V teoretických východiscích práce se autorka nejprve věnovala vymezení základních pojmů a problematice stárnutí populace. Důležitou součástí práce bylo vymezení specifické potřeby seniorů a také způsoby jejich zajišťování. V rámci podkapitoly 3.3.3 Analýza instituce – Bronislaw Malinowski, byla rozebrána analýza instituce dle B. Malinowského, jež byla následně prakticky využita ve výzkumné části práce. Jelikož je v práci kladen důraz na roli nestátního neziskového sektoru, byla věnována samostatná kapitola jednak legislativě a jednak ekonomickým aspektům nestátních neziskových organizací.

Analytická část práce se již zabývala samotnou analýzou instituce. V úvodu byla detailně rozebrána metodologie, pomocí které byl výzkum proveden, a poté bylo charakterizováno samotné město Vlašim. Následně byly zmapovány instituce zajišťující potřeby pro seniory ve zkoumané lokalitě v rámci nestátního i státního neziskového sektoru. Z těchto institucí byla poté zvolena FCH Vlašim, na níž byla analýza provedena. Před samotnou analýzou byla věnována samostatná kapitola vymezení základních údajů o organizaci, poslání a cílům. V rámci institucionální analýzy bylo postupně rozebráno následujících šest funkcionálních oblastí: normy, finance, hmotné zařízení, personál, činnost a public relations.

Závěrem diplomové práce lze říci, že stanovených cílů bylo dosaženo. Prostřednictvím výzkumu bylo zjištěno, že činnost FCH Vlašim je na velmi vysoké úrovni a poslání

je v současné době naplňováno ze 76 %. V průběhu institucionální analýzy byly odhaleny slabé stránky ve fungování organizace, na základě kterých byla formulována vhodná doporučení k jejich nápravě. Slabé stránky byly spatřovány zejména v neaktuálně zpracovaných předpisech a normách a nedostatečném personálním zajištění. Naopak velmi pozitivně byla hodnocena oblast financí, hmotného zařízení a public relations. Nutno podotknout, že zkoumaná organizace hraje významnou roli na poli regionálního rozvoje. FCH Vlašim je totiž, jak již bylo řečeno, jedinou organizací nabízející komplexně tento typ služeb v daném regionu v rámci nestátního neziskového sektoru. Služby tohoto zařízení, tak mohou využívat nejen senioři, jež jsou finančně zajištěni, ale také ti, kteří tak vysokými financemi nedisponují. Z pohledu udržitelnosti regionálního rozvoje je tak vhodné si toto zařízení ponechat a dále ho rozvíjet.

Celkově lze konstatovat, že FCH Vlašim má vhodný potenciál pro kvalitní nabídku služeb v oblasti zajišťování potřeb seniorů.

Zkoumaná instituce byla o výsledcích institucionální analýzy vyrozuměna a seznámena s možnými způsoby řešení slabých stránek. Vedení FCH Vlašim má v plánu se v následujícím roce na nedostatky důkladněji zaměřit a přijmout opatření, jež povedou k jejich nápravě. Výsledky a doporučení mohou sloužit také jako vzor pro jiná zařízení stejného či podobného typu.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

BARTOŇOVÁ, D. *Demografická situace České republiky: proměny a kontexty 1993-2008*. 1st pub. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, 238 s. ISBN 978-807-4190-247.

BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2009, 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9.

DVOŘÁČKOVÁ, D. *Kvalita života seniorů: v domovech pro seniory*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 112 s. ISBN 978-80-247-4138-3.

FTOREK, J. *Public relations jako ovlivňování mínění: jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, 215 s. Komunikace (Grada). ISBN 978-80-247-3926-7.

GRUBEROVÁ, B. *Gerontologie*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 1998, 86 s. ISBN 80-7040-286-5.

HAŠKOVCOVÁ, H. *Thanatologie: nauka o umírání a smrti*. 1. vyd. Praha: Galén, 2000, 191 s. ISBN 8072620347.

HROZENSKÁ, M., DVOŘÁČKOVÁ, D. *Sociální péče o seniory*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 191 s. ISBN 978-80-247-4139-0.

KELLER, J., *Úvod do sociologie*. 4. rozšířené vydání. PRAHA:SLON, 1997, ISBN 80-85850-25-7

MALINOWSKI, B. *Vědecká teorie kultury*. Brno: Krajské kulturní osvětové středisko, 1968, 185 s.

MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Portál, 2008, 271 s. ISBN 978-80-7367-368-0.

MLÝNKOVÁ, J. *Péče o staré občany: učebnice pro obor sociální činnost*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 192 s. ISBN 978-80-247-3872-7.

- NEŠPOROVÁ, O., SVOBODOVÁ, K., VIDOVIČOVÁ, L.. *Zajištění potřeb seniorů s důrazem na roli nestátního sektoru*. 1. vyd. Praha: VÚPSV, 2008, 85, 8 s. ISBN 978-80-87007-96-9.
- NORTH, D. C. *Institutions, institutional change and economic performance*. 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 1990, 152 s. ISBN 0-521-39734-0.
- PICHAUD, C., THAREAU, I. *Soužití se staršími lidmi: praktické informace pro ty, kdo doma pečují o staré lidi, i pro sociální a zdravotnické pracovníky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998, 156 s. ISBN 80-7178-184-3.
- POLÁČKOVÁ, Z. *Fundraisingové aktivity: Jak získat finanční prostředky od místní komunity*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 120 s. ISBN 80-7178-694-2.
- PREISLEROVÁ, I., ZÁBRANSKÝ, L. *Vlašim nejen ve 20. století*. Vyd. 1. Vlašim: Město Vlašim, 2010, 548 s. ISBN 978-80-254-8471-5.
- PRŮŠA, L. *Poskytování sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením: závěrečná zpráva o řešení projektu Analýza a prognóza potřeb poskytování sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením : ZVZ 209*. 1. vyd. Praha: VÚPSV, 2010, 244, 7 s. ISBN 978-80-7416-048-6.
- REKTOŘÍK, J. *Ekonomika a řízení neziskových organizací*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998, 118, [10] s. ISBN 80-210-1810-0.
- ŠEDIVÝ, M., MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 155 s. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4041-6.
- ŠIMKOVÁ, E. *Management a marketing v praxi neziskových organizací*. Vyd. 4., aktualiz. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 173 s. ISBN 978-80-7435-012-2.
- SOUKUP, V., *Přehled antropologických teorií kultury*. 2. vyd. PRAHA: Portál, 2004, ISBN 80-7178-929-1.
- TAKÁČOVÁ, H. *Účetnictví neziskových organizací*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2010, 184 s. ISBN 978-80-245-1664-6.
- TOMEŠ, Igor a kol. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2009, 299 s. ISBN 978-80-7367-483-0.

TOPINKOVÁ, E., NEUWIRTH, J. *Geriatry pro praktického lékaře*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1995, 299 s., 16 barev., fotogr. na příl. ISBN 80-7169-099-6.

VÁLKOVÁ, M., KOJESOVÁ, M., HOLMEROVÁ, I. *Diskusní materiál k východiskům dlouhodobé péče v České republice*. Vyd. 1. Praha: MPSV, 2010, 77 s. ISBN 978-80-7421-021-1.

VENGLÁŘOVÁ, M. *Problematické situace v péči o seniory: příručka pro zdravotnické a sociální pracovníky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007, 96 s. ISBN 978-80-247-2170-5.

Internetové zdroje

ARCHITEKTONICKÝ ATELIÉR 2H. *Obnova historického centra města Vlašim*[online]. 2010 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://atelier2h.cz/projekt/obnova-historickeho-centra-mesta-vlasim/>

ATLASČESKA.CZ. *Vlašim* [online]. 2015 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: <http://www.mesta.atlaseska.cz/vlasim/>

BESPERÁT, O. *Vlašim nejlépe čerpá z EU. Bude mít nové nádraží*[online]. 2007 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/vlasim-nejlepe-cerpa-z-eu-bude-mit-nove-nadrazi/r~i:article:408859/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet a věkové složení obyvatel k 31. 12. podle obcí 2010-2014* [online]. 2010-2014 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <https://vdb2.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Animované grafy* [online]. 2014 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/animgraf/projekce_1950_2101/index.htm

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v obcích Středočeského kraje k 1. 1. 2015* [online]. 2015 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11240/29310626/obyv_obce_15.pdf/20ecea0-a209-426a-bbed-f433fc6574cb?version=1.1

DOMOV VE VLAŠIMI: Poskytovatel sociálních služeb. *Poslání, cíle a zásady poskytované sociální služby* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.dd-vlasim.cz/formulace-verejneho-zavazku/zasady-poskytovani-socialnich-sluzeb/>

FARNÍ CHARITA VLAŠIM. *Dokumenty* [online]. 2009 [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://vlasim.charita.cz/dokumenty/?page=1>

FARNÍ CHARITA VLAŠIM. *Úvodní strana* [online]. 2015A [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://vlasim.charita.cz/>

FARNÍ CHARITA VLAŠIM. *O Farní Charitě Vlašim* [online]. 2015B [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://vlasim.charita.cz/o-farni-charite-vlasim/>

FARNÍ CHARITA VLAŠIM. *Ceník služeb osobní asistence* [online]. 2015C [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://vlasim.charita.cz/vyhledavani-v-adresari/?s=osobni-asistence13#directory-detail>

HYÁNEK, V., ŠKARABELOVÁ, S., ŘEŽUCHOVÁ, M. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z vybraných veřejných rozpočtů metody, problémy, řešení* [online]. 2005 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: http://cvns.econ.muni.cz/prenos_souboru/is/soubory/web/135-scan19-rozbor-metody-problemy-reseni.pdf

INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. *Veřejně prospěšné práce* [online]. 2015 [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/apz/verejne_prospesne_prace

MAPY.CZ. *Lidická, Vlašim* [online]. 2015 [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://mapy.cz/zakladni?x=14.8965604>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Vyhláška č. 52/2008 Sb.* [online]. 2008 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2008/vyhlaska-c-52-2008-sb-3583>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *MMR podporuje výstavbu chráněných bytů pro seniory* [online]. 2007 [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2007/MMR-podporuje-vystavbu-chranenych-bytu-pro-seniory>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Informace o fondech* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

MINISTERSTVO ZAHRANIČÍ ČR. *Neziskový sektor* [online]. 2009 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/Podnikani/Ekonomicka-fakta/Neziskovy-sektor>

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA POSÁZAVÍ. *Statistické údaje: Vývoj počtu obyvatel - Vlašim* [online]. 2015 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://leader.posazavi.com/cz/statistiky.asp?typ_id=5

MÍSTOPISNÝ PRŮVODCE PO ČESKÉ REPUBLICĚ. *Vlašim - historie obce* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: http://www.mistopisy.cz/historie_vlasim_2027.html

NADACE NEZISKOVKY.CZ. *Legislativa* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_559/fakta_legislativa/

NEMOCNICE RUDOLFA A STEFANIE BENEŠOV, A.S. *Vize a strategie* [online]. 2014 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.hospital-bn.cz/o-nemocnici/vize-a-strategie>

NORTH, D. C.: *The New Institutional Economics and Development* [online]. c1995. Dostupné z: <http://www.econ.iastate.edu/testfatsi/NewInstE.North.pdf>

ODBOR 24. *Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017* [online]. 2014. [cit. 2015-10-03]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/20851/NAP_311214.pdf

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA OKRESU BENEŠOV. *Poslání organizace* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.ps-benesov.estranky.cz/clanky/poslani-organizace.htm>

PODNIKÁNÍ A OBCHODOVÁNÍ NA INTERNETU. *Hodnocení webových stránek a testování použitelnosti* [online]. 2015 [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://ecom.ef.jcu.cz/web/odkazy.php>

PROFEM. *O proFem* [online]. 2015A [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.profem.cz/o-profem.aspx>

PROFEM. *Odborné sociální poradenství* [online]. 2015B [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.profem.cz/o-profem.aspx>

RUAH. *O Ruah* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://ruah-ops.cz/o-nas/>

SEKCE DOMÁCÍ PÉČE. *O domácí péči* [online]. 2008 [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.sekcedomacipece.cz/o-nas/>

ŠIMKOVÁ, M., PETKOVÁ, L. *Vývoj ekonomické aktivity a stárnutí populace* [online]. [cit. 2015-08-04]. Dostupné z:

<http://kdem.vse.cz/resources/relik11/sbornik/download/pdf/180-Simkova-Martina-paper.pdf>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2015* [online]. 2014A [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/VPRA9L9BRR9S>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Vláda schválila změnu zásad financování neziskových organizací* [online]. 2014B [cit. 2015-08-04] Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/tiskove-zpravy/vlada-schvalila-zmenu-zasad-financovani-neziskovych-organizaci-121701/>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2013* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/tiskove-informace/rozbor-financovani-nejstatnich-neziskovych-organizaci-z-verejnych-rozpocetu-v-roce-2013-126017/>

Legislativní dokumenty

Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (Vyhláška č. 505/2006 Sb.). Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/11911/vyhlaska_391.pdf

Vyhláška, kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem (Vyhláška č. 52/2008 Sb.). Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2008/vyhlaska-c-52-2008-sb-3583>

Vyhláška, kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami (Vyhláška č. 331/2007 Sb.). dostupné z: http://www.mzcr.cz/dokumenty/vyhlaska-c-sb-obsahuje-seznam-zdravotnich-vykonu_2038_999_3.html

Zákon o daních z příjmu (Zákon č. 586/1992 Sb.). Dostupné z: www.mfcr.cz/.../Zak_2014-267_kterym-se-meni-zakon-c-586-1992-Sb-...

Zákon o krajích (krajské zřízení) (Zákon č. 129/2000 Sb.). Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=129&r=2000>

Zákon o nadacích a nadačních fondech (Zákon č. 227/1997 Sb.). Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3071>

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Zákon č. 250/2000 Sb.). Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/sb008-10-pdf.aspx

Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (Zákon č. 90/2012 Sb.). Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=6&T=363>

Zákon o obcích (Zákon č. 128/2000 Sb.). Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=128>

Zákon o obecně prospěšných společnostech (Zákon č. 248/1995 Sb.). Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/sbirka-zakonu-dokumenty-sb079-10-pdf.aspx

Zákon o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče (Zákon č. 96/2004 Sb.). Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/sb109-08-pdf.aspx

Zákon o rozpočtových pravidlech (Zákon č. 218/2000 Sb.). Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-218-2000-sb-3443>

Zákon o sdružování občanů (Zákon č. 83/1990 Sb.). Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2330>

Zákon o sociálních službách (Zákon č. 108/2006 Sb.). Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/13640/z_108_2006.pdf

Zákon o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností (Zákon č. 3/2002 Sb.). Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=3&t=919>

Zákon o veřejném zdravotním pojištění (Zákon č. 48/1997 Sb.). Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=48&r=1997>

Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (Zákon č. 304/2013 Sb.). Dostupné z: aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=26675

Zákon o zaměstnanosti (Zákon č. 435/2004 Sb.). Dostupné z: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z435_2004_2

Zákon občanský zákoník (Zákon č. 89/2012 Sb.). Dostupné z: www.msmt.cz/uploads/legislativa/2012_89.pdf

Zákon zákoník práce (Zákon č. 262/2006 Sb.). Dostupné z:
http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z262_2006_6.

Interní dokumenty FCH Vlašim

Kodex charity Česká republika

Organizační řád FCH Vlašim

Plán činností na rok 2015

Provozní řád FCH Vlašim

Stanovy Arcidiecézní charity Praha

Zakládací listina FCH Vlašim

Výroční zpráva FCH Vlašim 2009

Výroční zpráva FCH Vlašim 2010

Výroční zpráva FCH Vlašim 2011

Výroční zpráva FCH Vlašim 2012

Výroční zpráva FCH Vlašim 2013

Výroční zpráva FCH Vlašim 2014

Další dokumenty poskytnuté ředitelkou FCH Vlašim

Ústní sdělení

LALOUČKOVÁ, D : Ústní sdělení. FCH Vlašim. Duben – červen 2015

8 Přílohy

Příloha 1: Hodnocení norem

Prvek hodnocení - normy	Počet bodů (1-5)
Základní dokumenty – Zřizovací listina, Stanovy Arcidiecézní Charity Praha a Kodex Charity (formulace, umístění, obsah, pečlivost zpracování, aktuálnost)	4
Vnitřní a organizační řád (formulace, umístění, obsah, pečlivost zpracování, aktuálnost)	2
Roční plán činnosti (obsah, pečlivost zpracování, dodržování)	4
Interní směrnice (formulace, umístění, obsah, pečlivost zpracování, aktuálnost)	2
Ostatní řády, předpisy a směrnice (množství, pečlivost zpracování, aktuálnost)	2
Míra dodržování norem vedoucími pracovníky	4
Míra dodržování norem ostatními pracovníky	4
Celkem	3,1 bodů

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 2: Hodnocení zdrojů financování

Prvek hodnocení - zdroje financování	Počet bodů (1-5)
Hospodaření organizace dle zákona	5
Způsob a efektivita získávání finančních prostředků	4
Způsob nakládání s dotacemi, příspěvky a dary	5
Celková efektivita hospodaření organizace	4
Celkem	4,5 bodů

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 3: Hodnocení nemovitostí, vybavení a lokace

Prvek hodnocení - nemovitost, vybavení, lokace	Počet bodů (1-5)
Budova hlavní sídla FCH Vlašim v Lidické ulici (lokace a dostupnost, stav budovy, společné prostory, kapacita, bezbariérový přístup, okolní prostor)	4
Budova Charitního „obchůdku“ v ulici Blanická (lokace a dostupnost, stav budovy, kapacita, bezbariérový přístup, okolní prostor)	3
Budova hlavního sídla FCH Vlašim v Lidické ulici – místnosti (množství, řešení, kapacita, vhodnost)	4
Budova Charitního „obchůdku“ v ulici Blanická – místnosti (množství, řešení, kapacita, vhodnost)	4
Budova hlavního sídla FCH Vlašim v Lidické ulici – vybavení (kvalita, vhodnost, celkový stav)	5
Budova Charitního „obchůdku“ v ulici Blanická – vybavení (kvalita, vhodnost, celkový stav)	5
Celkem	4,2 bodů

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 4: Tabulka Hodnocení personálního zajištění

Prvek hodnocení - personální zajištění	Počet bodů (1-5)
Počet zaměstnanců	1
Kvalifikace a odbornost vedoucích pracovníků	3
Kvalifikace a odbornost ostatních pracovníků	5
Kvalifikace a odbornost ředitelky organizace	3
Celkem	3 body

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 5: Hodnocení Činnosti FCH Vlašim

Prvek hodnocení - činnost	Počet bodů (1-5)
Sociální služby	
Občanská poradna (počet klientů a návštěv, kvalita služby, plnění poslání, rozvoj služby)	5
Osobní asistence (počet klientů, ceny jednotlivých úkonů, kvalita služby, plnění poslání, rozvoj služby)	4
Sociálně aktivizační služba (počet klientů a akcí, kvalita služby, plnění poslání, rozvoj služby)	5
Pečovatelská služba (počet klientů a návštěv, kvalita služby, plnění poslání, rozvoj služby)	4
Domácí zdravotní péče	
DZP – středisko Vlašim a Benešov (počet klientů a návštěv, kvalita služby, plnění poslání, rozvoj služby)	4
Charitní činnost	
Charitní „obchůdek“ (počet podpořených klientů, kvalita služby, plnění poslání, rozvoj služby)	4
Půjčovna rehabilitačních a kompenzačních pomůcek (množství a kvalita pomůcek, množství klientů, kvalita služby)	5
Celkem	4,4 bodů

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 6: Hodnocení public relations

Prvek hodnocení - public relations	Počet bodů (1-5)
Množství využívaných technik a nástrojů	4
Povědomí obyvatel Vlašimi a okolí o činnosti organizace	3
Postoje veřejnosti vůči organizaci	4
Množství donátorů, investorů, sponzorů	4
Celková efektivita a kvalita využívaných technik a nástrojů PR	3
Celkem	3,6 bodů

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 7: Ceník rehabilitačních a kompenzačních pomůcek

Pomůcka	Záloha (Kč)	Půjčovné na den (Kč)
Elektrické polohovací lůžko	1000	20
Antidekubitní matrace s pumpou	500	10
Antidekubitní sedák, čtverec	100	5
Hrazda k lůžku	100	3
Chodítko	100	5
Chodítko pojízdné	200	10
Invalidní vozík	500	10
Podložní gumová kola	50	2
Toaletní vozík	300	10
Toaletní židle	250	5
Nástavec na WC	100	5
Sedák na vanu	100	1
Vycházková hůl	100	0
Podložní mísy	0	0
Bažant	0	0
Berle podpažní	0	0
Francouzské hole	0	0

Zdroj: FCH Vlašim, web, vlastní zpracování

Příloha 8: Fotogalerie FCH Vlašim

Pohled z ulice na Polikliniku Vlašim

Zdroj: vlastní zpracování

Pohled z chodby na vstupní dveře do kanceláře ředitelky organizace

Zdroj: vlastní zpracování

Pohled z chodby polikliniky na dveře do občanské poradny

Zdroj: vlastní zpracování

Propagační nástěnka na chodbě polikliniky

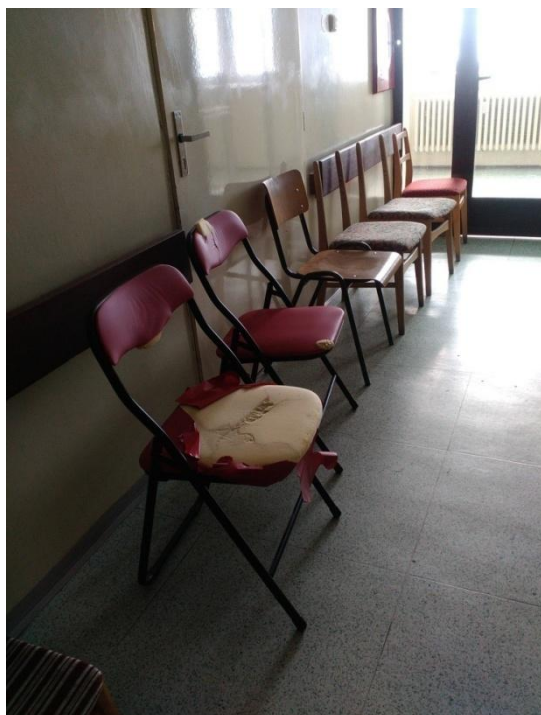
Zdroj: vlastní zpracování

Umístění propagačních letáků na chodbách polikliniky

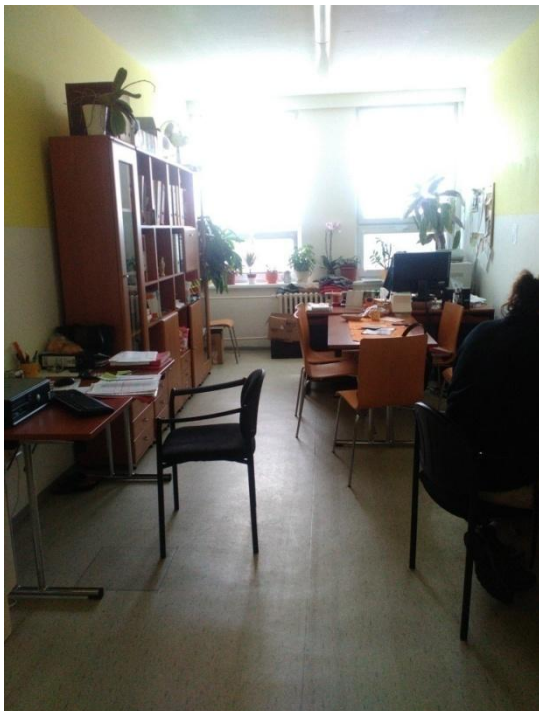
Zdroj: vlastní zpracování

Vybavení na chodbách polikliniky

Zdroj: vlastní zpracování

Kancelář ředitelky FCH Vlašim

Zdroj: vlastní zpracování

Kancelář občanské poradny

Zdroj: vlastní zpracování

Skład kompenzačních a rehabilitačních pomůcek

Zdroj: vlastní zpracování

Pohled z ulice na Charitní „obchůdek“

Zdroj: vlastní zpracování

Venkovní “poutač” na Charitní “obchůdek”

Zdroj: vlastní zpracování

Pozvánka k výročí 15 let domácí zdravotní péče

Zdroj: vlastní zpracování